

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN • JEZIORNA

19 sierpnia 2021 czasopismo bezpłatne Nr 33 (1073)

www.passa.waw.pl

**PRACOWNI
KUCHAREK SZEŚĆ**

Zamów on-line na
www.kuchareksześć.pl

Zamów telefonicznie
(22) 855 00 55

Plany na weekend...

Czyt. str. 8

FOTO PIOTR CELEJ

TVN był i będzie...

Czyt. str. 2 i 4

Pieniądze dla Ursynowa!

Czyt. str. 3

Metro po nowemu

Czyt. str. 7

Bez smogu i węgla?

Czyt. str. 10

Talibowie są wśród nas?

nią, że z pancernych pozostały nam jeno łby zakute. Ale kto był tam wierzył złośliwcom...

Gdy w 1944 ofiarami zespolonego bestialstwa niemiecko-ukraińsko-ruskiego stali się nie tylko powstańcy warszawscy, lecz także stołeczna ludność cywilna, wydawało się, że już nie może być straszniejszej hekatomby, chociaż świat wiedział o tym, jakich okrucieństw na terenie Chin dopuszczali się Japończycy. Oni sami zresztą przekonali się wkrótce, iż są całkowicie bezsilni wobec bomby atomowej, jaką Amerykanie rzucili na Hiroszimę i Nagasaki, a mogli rzucić również na Tokio. Z czasem przyszły straszne wojny w Korei i Wietnamie, raczonym napalmem przez US Army, przyszła też wprost niewiarygodna zbrodnia ludobójstwa w Kambodży, gdzie Czerwoni Khmery wymordowali jedną czwartą tamtejszej populacji; doczekaliśmy się też niemięszących się w głowie zbrodni reżimu Augusto Pinocheta w Chile, a także idących w miliony ofiar konfliktu Hutu – Tutsi w Rwandzie. Teraz należy oczekiwać, że po kolejnej „misji stabilizacyjnej”, przeprowadzonej w Afganistanie przez siły NATO i odrębnie USA, a zakończonych również kolejnym fiaskiem, talibowie, którzy w okamgnieniu opanowali cały kraj, dopiero dadzą miejscowej ludności popalić.

Zastanówmy się jednak, czy i nam nie zagraża zbrojny wrzawie tylko we władze uprawnień, ale nie mniej groźny taliban. Tak jak afgańskie miasta ze stolicą włącznie, tak wszelkie agendy władzy w Polsce opanowali już w zasadzie ludzie wierni jednemu wyznaniu politycznemu, narzucający wszystkim

swoją wizerunek świata i Polski, swoją wizję nauki i kultury, jak również swoją wizję pozornej demokracji. Dla wielu osób punktem zwrotnym mogło być butne zachowanie sędziego Trybunału Konstytucyjnego Stanisława Piotrowicza, dla którego pełnomocnik rzecznika praw obywatelskich był jak hetka-pętelka. Obywatel Piotrowicz potraktował go jak uczniaka, pouczając w dodatku, że to on sam decyduje, czy wykładający swoje racje prawnik mówi na temat. Tym sposobem przecież można przerwać przemowę każdemu i nie dać szans na doprowadzenie wywodu do

końca. A polityczny terror zaczął się przecież w Sejmie – od wyłączenia mikrofonu posłom albo niedopuszczania ich do mównicy.

Na razie trwają starania o wyłączenie możliwości nadawania telewizji TVN w jej różnych konfiguracjach z TVN-24 włącznie. Z jednej strony Krajowa Radiofonii i Telewizji sprytnie gra na czas, nie podejmując decyzji w sprawie przedłużenia koncesji dla TVN-u, choć odpowiedni wniosek został złożony bo-daj półtora roku temu – a ważność dotychczasowego zezwolenia zasadniczego kończy się już we wrze-

śniu; z drugiej zaś – z całą perfidią zaatakowali firmę z Wiertrniczej od dawna wierni lub świeżo pozyskani przez obecną władzę posłowie, a poglądy tych ostatnich jakoś dziwnie zmieniły się po „reasumpcji” głosowania. Mówiąc wprost, można sądzić, że Prezesowi Polski nie podoba się to, co gadają o polityce w TVN i radby zapewne stworzyć taką sytuację, w której komentatorzy tej stacji będą musieli zmienić platformę występów albo zwyczajnie przymknąć dziób. Władza dąży do tego, żeby pakietu większościowego w TVN nie miała spółka amerykańska, o co ta ostatnia (Di-

scavery) zamierza się prawować. Tymczasem firma ta piorunem wy-starała się o koncesję holenderską, tylko że to nie jest w pełni zadowalające rozwiązanie. Można wprawdzie przypuszczać, że TVN jest i będzie, w jakiej jednak formule uda mu się kontynuować działalność na dłuższą metę, nie wiadomo. Być może, Amerykanie pozbędą się części udziałów lub całym sprzedadzą ten interes. Poza wszystkim, nie da się ukryć, że wobec jawnego tłumienia wolności słowa w Polsce rząd Stanów Zjednoczonych zamierza ponoć uruchomić na powrót rozgłośnię polską Radia Wolna Europa...

Innego rodzaju problemy ma natomiast ursynowski SEMP (Stowarzyszenie Edukacji Młodych Piłkarzy). Rozwój tego klubu hamuje brak pełnowymiarowego boiska. Jeszcze za czasów trenera Rudolfa Kaperzy semy zaczęły rozgrywać mecze na boisku wyścigów konnych, korzystając z gościnności dżokejów. Podstawowe treningi (i mecze juniorów) wciąż odbywają się na sztucznej nawierzchni przy Koncertowej, a od pewnego czasu piłkarze z Ursynowa grywają też na naturalnej trawie przy ul. Literatów w Konstancinie. Wciąż jednak pozostają w roli ubogich krewnych. Dlatego środkiem zaradczym ma być najmowanie przez trzy lata trawiastego terenu przy ul. Pileckiego obok Areny, gdzie tymczasowo klub zamierza za własne pieniądze (i pieniądze sponsorów) urządzić regularne boisko, a nawet postawić prowizoryczne trybuny. No cóż, jak się nie ma, co się lubi, to się lubi, co się ma...

**MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passa.waw.pl**

Gdy wakacje w pełni, warto wsłuchać się w siebie i rzucić palenie

Przez wiele lat palacze szukający alternatyw mieli do wyboru jedynie metody farmakologiczne, ale w ostatnich latach zyskiwali coraz więcej możliwości wyboru produktów, które potencjalnie mogą zredukować szkodliwy wpływ nałogu na zdrowie.

Na rynku istnieje kilka różnych kategorii takich produktów. Wśród nich e-papierosy działające w systemach otwartych wymagających uzupełniania specjalnymi liquidami lub w systemach zamkniętych, gdzie wystarczy tylko zmienić gotowy kartridż. Na rynku jest też nowość – saszetki nikotynowe dostarczające nikotyny w dyskretny sposób, np. nowe, bo dostępne w Polsce dopiero od czerwca VELO, które nie zawierają tytoniu, ale także cieszące się coraz większą popularnością produkty do jego podgrzewania.

BADANIA KLINICZNE

Ciekawe wyniki przyniosły badania kliniczne, podczas których w czterech brytyjskich klinikach przebadano 500 wolontariuszy w wieku od 23 do 55 lat. Byli to palacze, którzy zamiast tradycyjnych papierosów, używali podgrzewacza tytoniu glo. Uzyskane wyniki zaprezentowane w naukowej publikacji [1] wykazały, że całkowite przejście na to urządzenie spowodowało statystycznie istotne zmiany w zakresie tzw. „biomarkerów narażenia” oraz „biomarkerów potencjalnej szkody”, w porównaniu z kontynuacją palenia. W przypadku większości mierzonych biomarkerów, redukcje szkód zaobserwowane u osób były podobne do tych obecnych u osób, które całkowicie przestały palić. Na podstawie zmierzonych toksykantów wykazano znaczącą redukcję ryzyka raka płuc, istotne obniżenie liczby białych krwinek, markera zapalnego wskazującego m.in. na ryzyko chorób układu krążenia, poprawę w zakresie kluczowego

wskaźnika stresu oksydacyjnego związane z paleniem, a także poprawę poziomu cholesterolu HDL.

NA CO DZIEŃ

Gdy rezygnacja z nałogu z dnia na dzień jest zbyt dużym szokiem, wiąże się ze stresem, a zastępcze plastry nikotynowe, gumy do żucia czy akupunktura okazują się zawodne, można zaplanować swoisty „okres przejściowy”, sięgając po jedną z dostępnych alternatyw. Wspomniane glo hyper są proste w użyciu, choć oparte na zaawansowanej technologii indukcyjnej. Z opublikowanych danych wynika, że przechodzenie z tradycyjnego palenia na alternatywne wyroby nikotynowe, to dobry krok w kierunku ochrony własnego zdrowia, ale nie tylko. Trzeba pamiętać o tym, że wakacje to czas, kiedy więcej przebywamy z bliskimi, podróżujemy, spotykamy w gronie przyjaciół. Warto podjąć wysiłek, by oszczędzić im narażenia na szkody związane z biernym paleniem. Czy wyniki brytyjskich eksperymentów skłaniają do refleksji?

¹ <https://link.springer.com/article/10.1007/s11739-021-02798-6>

Prawo i my

Adopcja pasierba

Niedawno wyszłam za mąż. Z mojego poprzedniego związku mam 6-letniego syna, a ojciec mojego dziecka został pozbawiony władzy rodzicielskiej i nigdy nie interesował się synem. Postanowiliśmy z mężem, iż adoptuje on moje dziecko i chcielibyśmy wiedzieć jak się do tego zabrać.

Przed wszystkim należy pamiętać, iż termin „adopcja” to nazwa potoczna wywodząca się z języka łacińskiego – polskie ustawodawstwo posługuje się terminem „przysposobienie”.

Aby przysposobić dziecko współmałżonka należy złożyć do wydziału rodzinnego sądu rejonowego, właściwego dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy (w tym przypadku ojczyma) stosowny wniosek o przysposobienie. Wniosek taki jest wolny od opłat, a jego głównym elementem jest wskazanie o jaki rodzaj przysposobienie dziecka wnosi wnioskodawca. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, wskazuje trzy rodzaje przysposobienia: całkowite (art. 119¹ § 1) pełne (art. 121 § 1) i niepełne (art. 124 § 1).

W przypadku przysposobienia pasierba najczęściej orzekane jest przysposobienie pełne. Dzięki tej formie przysposobienia pomiędzy ojczymem, a pasierbem powstaną wszelkie prawa i obowiązki jak pomiędzy ojcem, a synem. Krewni ojca staną się krewnymi syna i odwrotnie. Jednak pomiędzy dzieckiem a jego dotychczasowymi krewnymi (ale tylko ze strony rodzica niebędącego współmałżonkiem przysposabiającego ojczyma) ustają wszelkie obowiązki i prawa wynikające z pokrewieństwa. Skoro więc ojczym przysposobi pasierba, to biologiczny ojciec dziecka nie będzie już zobowiązany do na jego rzecz alimentów, i ani on nie będzie dziedziczył po dziecku, ani dziecko po nim. Dziecko nadal utrzyma wszelkie stosunki prawne z rodziną matki i samą matką.

W trakcie sprawy sądowej o przysposobienie sąd orzekając, kieruje się przede wszystkim dobrem dziecka. Sąd zobowiązany jest ocenić, czy przysposabiający odpowiednio wywiąże się ze swoich obowiązków, czy sytuacja majątkowa przysposabiającego pozwoli na zaspokojenie potrzeb małoletniego, a nawet czy pomiędzy przysposabiającym i dzieckiem jest odpowiednia różnica wieku. W sprawach tego typu sądy często korzystają z pomocy biegłych (np. psychologów) aby ocenić predyspozycje i możliwości wnioskodawcy. Jeśli dziecko ukończyło lat 13 do orzeczenia przysposobienia potrzebna jest jego zgoda.

Skutkiem przysposobienia dziecka współmałżonka otrzymuje ono nazwisko, które noszą albo nosiłyby dzieci zrodzone z tego małżeństwa. Przysposobienie wywiera także wpływ na akta stanu cywilnego dziecka. Po uprawomocnieniu się orzeczenia o przysposobieniu, w skróconym akcie urodzenia dziecka jego dotychczasowy ojczym będzie wskazany jako ojciec dziecka.

Magdalena Rogalska - radca prawny

Autorka prowadzi indywidualną Kancelarię Radcy Prawnego na Ursynowie

Ursynowska Garażówka i Targ Zdrowej Żywności

W niedzielę, 29 sierpnia na parking przy Urzędzie Dzielnicy Ursynów odbędzie się wyprzedaż garażowa. Rejestrację rozpoczynamy 20 sierpnia, wcześniejsze zgłoszenia nie będą przyjmowane. Liczba miejsc dla wystawców jest ograniczona i wynosi 100.

Tego samego dnia, również na urzędowym parking, odbędzie się Targ Zdrowej Żywności. Targ odbędzie się w godz. 10.00-15.00, a Garażówka w godz. 12.00-16.00. Podczas obu wydarzeń będzie obowiązywał reżim sanitarny związany z pandemią COVID-19.

– Wyprzedaż garażowa na parking przy urzędzie zawsze cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Dlatego postanowiliśmy zorganizować ją ponownie. To propozycja dla tych, którzy szukają przedmiotów z duszą i historią, a także dla tych, którzy chcą dać drugie życie przeróżnym rzeczom. Wydarzeniem towarzyszącym jest Targ Zdrowej Żywności, podczas którego mieszkańcy będą mogli kupić zdrową i smaczną żywność. Zachęcam do udziału w tych wydarzeniach – mówi burmistrz Ursynowa, Robert Kempa.

Szczegółowe informacje na www.ursynow.pl.

Logo „Alternatywy”

Przedstawiamy logotyp Ursynowskiego Centrum Kultury „Alternatywy” zrealizowany przez Bakcyl Studio, projektantów między innymi ursynowskich murali. Litera „A” w różnych wariantach nawiązuje do założeń programowych „Alternatyw”. Chcemy, aby nasze propozycje były jak najbardziej różnorodnie i trafiły do wszystkich grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów.

Nasze „A” występuje w różnych kolorach, ponieważ zależy

nam, aby „Alternatywy” były przestrzenią otwartą, przyjazną i bezpieczną dla wszystkich. Pragniemy być miejscem spotkań, rozmów oraz tworzenia więzi. Mamy Ursynów w nazwie (i w sercu), ale jednocześnie chcemy tworzyć atrakcyjną ofertę dla wszystkich warszawiaków, a także – gości stolicy.

Nazwę „Alternatywy” wybrali mieszkańcy Ursynowa w głosowaniu, które odbyło się w październiku 2020 roku. Obecnie prowadzimy rozmowy z instruktorami i instruktorkami zajęć teatralnych, tanecznych i ruchowych, a także zajęć z zakresu kultury wizualnej oraz edukacji ekologicznej. Planujemy liczne koncerty, pokazy filmowe i przedstawienia teatralne. W „Alternatywach” alternatyw na pewno nie zabraknie.

Uroczyste otwarcie Ursynowskiego Centrum Kultury „Alternatywy” odbędzie się w dniach 17–19 września. Oszczędności zarówno programu otwarcia, jak i programu organizowanych przez nas zajęć poinformujemy wkrótce.

Czas pokonać smog

Jeszcze do końca przyszłego roku mieszkańcy stolicy mogą zlikwidować przestarzałe piece przy wsparciu finansowym m.st. Warszawy. W tym roku dotacja ze strony miasta może wynieść nawet 90%. Właśnie rusza miejska kampania zachęcająca warszawiaków do wymiany „kopciuchów” na bardziej ekologiczne źródło ciepła.

Program pozwala na wymianę starych urządzeń na ekologiczne źródło ogrzewania: instalację pompy ciepła, pieca gazowego lub ogrzewania elektrycznego, a także na przyłączenie nieruchomości do sieci ciepłowniczej. Dodatkowo mieszkańcy, którzy zdecydują się na likwidację kopciucha, mogą otrzymać środki na odnawialne źródła energii: kolektory słoneczne, instalacje fotowoltaiczne czy turbiny wiatrowe, współpracujące z nowym ekologicznym źródłem ogrzewania. Dofinansowanie pokrywa także wykonanie lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i instalacji ciepłej wody użytkowej.

Dodatkowe pieniądze w budżecie Ursynowa

Urząd Dzielnicy Ursynów wypracował dodatkowe prawie 3 mln zł, które mają zostać wykorzystane m.in. na remonty drogowe, a także remonty i wyposażenie placówek oświatowych oraz modernizację terenu przed urzędem. Na najbliższym posiedzeniu (24 sierpnia) uchwały zaopiniuje Rada Dzielnicy Ursynów, a 26 sierpnia zajmie się nimi Rada m.st. Warszawy.

– Każda złotówka, która płynie do naszej dzielnicy poprawia komfort życia mieszkańców. Dzięki dodatkowym środkom dzieci będą się uczyć w lepszych warunkach. Mnie najbardziej cieszy dofinansowanie Przedszkola Specjalnego nr 213 przy ul. Teligi, obejmujące m.in. zakup specjalistycznych krzeseł oraz pomocy dydaktycznych. Już pracujemy nad pozyskaniem kolejnych środków dla dzielnicy – mówi burmistrz Ursynowa, Robert Kempa.

W sumie budżet Dzielnicy Ursynów ma zostać zwiększony o 2,751,922 zł, które zostaną przeznaczone m.in. na:

– zakup m.in. specjalistycznych krzeseł, szafy, regałów, pomocy dydaktycznych (monitorów dotykowych, książek, gier, układanek, zabawek sensorycznych), montaż i za-

kup obudowy do grzejników, montaż i zakup rolet oraz osłon okiennych w Przedszkolu Specjalnym nr 213 przy ul. Teligi 1;

– zakupu urządzeń zabawowych dla Przedszkola nr 55 przy ul. Cybisa 1;

– wymianę kanalizacji zewnętrznej i remont ogrodu w Szkole Podstawowej nr 330 przy ul. Mandarynki 1;

– naprawę dachu w Przedszkolu nr 366 przy ul. Hawajskiej 7;

– wymianę podłóg w Przedszkolu nr 412 przy ul. Pała Teleckiego 4;

– montaż monitoringu w budynkach komunalnych i na terenie zewnętrznym przy ul. Pileckiego;

– remonty drogowe (w sumie ponad 300 tys. zł), w tym m.in. przygotowanie projektu remontu oświetlenia na ul. Tanecznej, remont przejścia podziemnego pod ul. Romera oraz wykonanie wyrównania i utwardzenia nawierzchni z tucznią kamiennego ul. Wodzirejów na odcinku 170 m.;

– adaptację przestrzeni przed urzędem, polegającą na demontażu płyt, posadzeniu drzew, montażu instalacji nawodnienia i zaaranżowaniu powierzchni (od strony al. KEN).

29 SIERPANIA 2021

parking Urzędu Dzielnicy Ursynów
al. KEN 61

GODZ. 12.00-16.00

zapisy od 20 sierpnia

wejście i wjazd od godz. 10.00

Zapisy: garazowka@ursynow.pl

Uwaga!

Każdy Uczestnik jest zobowiązany do wypełnienia karty rejestracyjnej (załącznik do regulaminu). Oryginał karty musi być dostarczony Organizatorowi nie później niż w dniu Garażówki. Zgłoszenie można przestać jedynie w imieniu własnym.

URSYNOW.UM.WARSZAWA.PL

warszawa.ursynow

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Lepsza codziennosc polskich rodzin

**POLSKI
ŁAD**

**Rządowy Fundusz Polski Ład
Program Inwestycji Strategicznych**

Ten Fundusz jest dla Ciebie.

Powstał, żeby dofinansować gminy, powiaty, miasta i województwa.
By mogły zmieniać codzienność milionów polskich rodzin.

www.bgk.pl

Program realizowany jest
poprzez promesy inwestycyjne Banku Gospodarstwa Krajowego.

KROWN®

ZABEZPIECZENIA ANTYKOROZYJNE

**Kochasz swoje auto?
Zabezpiecz je przed korozją!**

WWW.KROWN.PL

☎ 782 221 220

📱 /Krown Polska

WARSZAWA

📍 Ul. Modlińska 229

📍 Al. Jerozolimskie 236

www.adgaz.net

MECHANIKA SAMOCHODOWA

naprawy silników, zawieszenia, sprzęgła rozrządy,
przeglądy okresowe

GAZ

INSTALACJE GAZOWE

systemy holenderskie, włoskie, polskie
Koltec, Prins, Vialle, BRC, Stag

TŁUMIKI

WYMIANA OPON

WIELKA PROMOCJA

Bezpłatna kontrola stanu technicznego auta.
Instalacje LPG IV generacji od 1800 zł.

Piaseczno, ul. Wiśniowa 8a;

tel. 22 711 04 78
509 19 19 29

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznówola
ul. Gminna 60

Lesznówola, 16.08.2021 r.

RUP.6721.1.12.2021.MP (3)

OGŁOSZENIE

o podjęciu przez Radę Gminy Lesznówola uchwały Nr 459/XLI/2021 z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane na terenie gminy Lesznówola.

Na podstawie art. 37b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.) informuję o podjęciu przez Radę Gminy Lesznówola uchwały Nr 459/XLI/2021 z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane na terenie gminy Lesznówola.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

Škoda Varsovia – tak będzie wyglądało nowe metro

230 miejsc siedzących, jednoprzestrzenne wnętrze, ekrany informacyjne i liczne udogodnienia dla pasażerów – to tylko niektóre elementy, które pojawią się w nowych pociągach Metra Warszawskiego Škoda „Varsovia”.

Nowe składy metra od dawna są wyczekiwane przez warszawskich pasażerów. Sprawdziliśmy jak będą wyglądały pociągi dostarczone przez Škodę. Obecnie są one w stanie „surowym”, ale już niedługo wyposażone zostaną we wszystkie znane pasażerom elementy wystroju. Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń pozwoli na podróżowanie w bardzo komfortowych warunkach.

Nowocześnie i przestronnie

Wnętrze pociągu zaprojektowano tak, aby ułatwić podróżowanie różnym grupom pasażerów. Jest strefa przeznaczona do dłuższych podróży. Znajdują się w niej 2 rzędy sześciuosobowych sie-

W pociągach Škody będzie można swobodnie przechodzić pomiędzy wagonami. To ułatwienie nie tylko dla osób poszukujących wolnego miejsca siedzącego, ale także możliwość rozłożenia tłoku pasażerskiego w godzinach szczytu. W jednym pociągu pomieści się docelowo nawet 1500 pasażerów.

Nowocześnie i bezpiecznie

O informacje dotyczące trasy zadba 46 wyświetlaczy. Wskażą one do którego przystanku zbliża się pociąg i w jakim kierunku jedzie, przekażą też najważniejsze komunikaty i treści informacyjne.

Pasażer będzie mógł czuć się w nim bezpiecznie. Zapewnią to szklane szyby oddzielające miejsca siedzące od stojących, kontrastujące z otoczeniem uchwyty na odpowiedniej wysokości oraz sygnalizacja świetlna i dźwiękowa podczas zamykania drzwi. Pociąg będzie dobrze doświetlony, wyposażony w 2 gaśnice w każdym wagonie, a także awaryjne otwieranie każdych drzwi. Wnętrze

dzień i liczne ekrany informacyjne. Kolejna strefa została zaprojektowana z myślą o szybkiej wymianie pasażerów. To przestrzeń znajdująca się najbliżej drzwi wagonów. Jest tutaj dużo miejsc stojących, pionowy uchwyt pośrodku oraz wiele uchwytów bocznych.

Następny obszar – ze specjalnymi pionowymi panelami na których można się oprzeć całym ciałem oraz pasami bezpieczeństwa - przewidziano dla osób z niepełnosprawnościami, wymagających dodatkowego zabezpieczenia w trakcie podróży. W pociągu jest też wielofunkcyjna przestrzeń dla wózków dziecięcych, rowerów oraz osób podróżujących z dużym bagażem.

Dostępna przestrzeń

Powierzchnia dla pasażerów stojących wyniesie aż 181,4 m². Ponadto we wszystkich wagonach znalazło się 230 miejsc siedzących - po 33 miejsca w wagonach czołowych oraz po 41 miejsc w wagonach pośrednich. Każdy wagon wyposażono również w kilka miejsc stojących ze spocznikami, co zapewni dodatkowy komfort i bezpieczeństwo.

Ułatwieniem będą również wysuwane rampy, znajdujące się w drzwiach przy kabinach maszynisty. Dzięki nim, osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich będą mogły wjechać do pociągu bez obawy o zablokowanie koła w przestrzeni pomiędzy krawędzią peronu a pociągiem.

pociągu będzie stale nadzorowane za pomocą kamer, a pasażerowie będą mogli powiadomić maszynistę za pomocą komunikatorów znajdujących się w każdym wagonie.

Z Czech do Polski

Produkcja pociągów Škoda „Varsovia” prowadzona jest w zakładach w Ostrawie i Pilźnie. Kolejne etapy produkcji składów dla Warszawy podlegają kontroli jakościowej i odbiorom, prowadzonym przez pracowników metra. Podczas całego procesu realizacji zamówienia zaplanowano kilka tysięcy kontroli.

Dotychczas przeprowadzone zostały m.in. odbiory: pudeł surowych, pudeł pomalowanych, przekładni napędowej, silnika trakcyjnego, sprzęgów, zestawów kołowych, rami wózka. W najbliższym czasie zaplanowane zostały odbiory pierwszych sztuk podzespołów: okładzin wyłożenia wnętrza, siedzeń, odbieraka prądu. Odebranych zostało 9 pomalowanych pudeł wagonów.

Przetarg na dostawę do 37 nowych, jednoprzestrzennych składów metra został rozstrzygnięty w październiku 2019 roku, po oddaleniu przez sąd wszystkich odwołań. Umowa na dostawę pociągów Škoda „Varsovia” podpisana została 30 stycznia 2020 r. Termin przewidywany jest dostawę 222 wagonów, w tym 74 z kabiną maszynisty i 148 wagonów pośrednich.

Piotr Celej

#Kulturalnie

Dzielnica Mokotów zaprasza na...

**Ruszyły zapisy na memoriał
Królaka 2021**

W niedzielę 5 września na terenie Toru Wyścigów Konnych Służewiec odbędzie się XII Memoriał Stanisława Królaka. Moc wyścigów dla amatorów na rowerach górskich i szosowych.

Oprócz nagród finansowych do zdobycia będą dwie „Pompki Królaka”. Dla Mistrza MTB i Mistrza Szosy. Będzie też kolarska lekcja historii, bo w wyścigu w stylu Retro zaprezentują się kolarze na historycznych rowerach.

Szczegóły i zapisy na oficjalnej stronie www.memorialkrolaka.pl (otwiera się w nowej karcie)

- To wydarzenie kierujemy do wszystkich amatorów dwóch kołek - mówi Grzegorz Wajs, organizator i pomysłodawca Memoriału Stanisława Królaka. - Upamiętniamy na sportowo wybitnego warszawskiego kolarza, a specjalnym gościem Memoriału będzie Ewa Królak-Bończak, córka legendarnego, pierwszego polskiego zwycięzcy Wyścigu Pokoju z 1956 roku.

Będą dwa Wyścigi Główne o „Pompkę Królaka”. Kolarze na rowerach górskich będą ścigać się na dystansie 32 km (8 rund szosowo-terenowych po 4 km), a kolarze na rowerach szosowych zmierzają na trasie liczącej 50 km (20 rund szosowych po 2,5 km). W obu wyścigach na czółówkę zawodników i zawodniczek czekają nagrody finansowe. Każdy z uczestników Wyścigów Głównych MTB i SZOSA otrzyma pamiątkowe koszulki XII Memoriału Stanisława Królaka 2021.

BIURO ZAWODÓW

Warszawa, Tor Wyścigów Konnych Służewiec, wjazd i parkingi od ul. Poleczki

4 września (sobota) godz. 14.00-17.30 oraz 5 września (niedziela) od godz. 10.00

XII Kolarski Memoriał Stanisława Królaka w Warszawie - pod patronatem honorowym Prezydenta m.st. Warszawy - jest organizowany przez Fundację Sport przy współpracy z Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy, Biurem Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy, Strażą Miejską w Warszawie, Torem Wyścigów Konnych Służewiec w Warszawie oraz Poland Bike. Impreza jest współfinansowana ze środków m.st. Warszawy.

Mokotów śpiewa powstańcze piosenki

W sierpniowe i wrześniowe wieczory, przy pomniku „Mokotów Walczący 1944” w Parku Dreszera odbywają się „Powstańcze śpiewanki” w wykonaniu duetu muzycznego Izabeli i Stefana Narajków, wspomaganymi przez wybitnego klawiszistę Przemysława Skałubę lub Chór Artos im. Wł. Skoraczewskiego działający przy Teatrze Wielkim - Operze Narodowej oraz mieszkańców Warszawy, którzy zechcą dołączyć do wspólnego śpiewania. Każdy z uczestników otrzyma śpiewnik z piosenkami powstańczymi.

Terminy koncertów: 17 sierpnia, 24 sierpnia, 7 września, 14 września i 21 września godz. 18.00. Zaprasza Urząd Dzielnicy Mokotów oraz Centrum Łowicka – Dom Kultury w Dzielnicy Mokotów.

Kino letnie na Sielcach

Zapraszamy na niedzielne seanse wakacyjne pod gwiazdami o godzinie 21.00! Zrelaksuj się na leżaku pośród zieleni Parku Sieleckiego!

Repertuar: 22.08.2021 - „Dziewczyna we mgle”

Wydarzenie odbędzie się w Parku Sieleckim, pomiędzy mur parafii św. Kazimierza a kanałem wodnym.

Udział w wydarzeniu jest BEZPŁATNY. Liczba miejsc jest ograniczona.

Projekcję filmu długometrażowego poprzedzi pokaz filmu krótkometrażowego w ramach festiwalu On Art.

Organizatorem wydarzeń jest Fundacja Rozwoju Kinematografii. Projekt finansowany jest ze środków m. st. Warszawy.

Na pokazach prosimy o zastosowanie się do aktualnych zaleceń KPRM i sanepidu związanych z epidemią COVID-19. Zachowajmy bezpieczną odległość, zasłaniajmy usta i nos, dezynfekujmy ręce. Prosimy także o zapoznanie się z regulaminem dostępnym przy wejściu na teren imprezy.

**2. Mokotowski Eko Bieg
oraz 2. Mokotowski Eko Marsz**

Zapraszamy do aktywnego spędzenia soboty na Siekierkach. 21 sierpnia 2021 w okolicach ul. Rodzyńskiej na Wale Zawadowskim odbędą się zawody biegowe 2. Mokotowski Eko Bieg i 2. Mokotowski Eko Marsz Nordic Walking.

Zapisy, informacje i regulamin na stronie: <http://biegi.waw.pl/>

Piknik sportowy CZAS NA TRENING

W sobotę, 4 września w godzinach 14.00 -18.00 zapraszamy mieszkańców na piknik sportowy CZAS NA TRENING, który odbędzie się na obiektach sportowych oraz terenach zielonych przy ul. Niegocińskiej 2a.

Podczas wydarzenia będzie można zapoznać się z ofertą zajęć sportowych realizowanych przez mokotowskie organizacje pozarządowe, które przygotowują dla uczestników pokazy sportowe i atrakcje oraz konkurencje sprawnościowe.

Oferta pikniku kierowana jest do wszystkich grup wiekowych. Na najmłodszych czekać będzie dmuchany plac zabaw, gry i zabawy sprawnościowe oraz malowanie buziek i tatuaży, a dla młodzieży tor wipeout, archery tag.

Zmagania nagrodzone zostaną upominkami i nagrodami. Dzień umili pokaz taneczny w wykonaniu Oktawiana Zagórskiego oraz program artystyczny w wykonaniu Boogie Night cover band.

W ramach pikniku na pływalni będzie można wziąć udział w nieodpłatnej pokazowej lekcji pływania oraz w nauce pływania na SUPach.

Wstęp wolny! Serdecznie zapraszamy

Tak rodziła się kultura na Ursynowie

Ursynów powstający „na gołym korzeniu” od początku borykał się z wieloma problemami. Wśród nich był dostęp do kultury, który jednak szybko został poprawiony. W zbiorach Narodowego Archiwum Cyfrowego odnaleźliśmy zdjęcia z tego czasu.

Konkurs na projekt Ursynowa Północnego został zakończony w 1971 roku. Wygrał go zespół projektowy, w skład którego wchodził Ludwik Borawski, Andrzej Szkop i Jerzy Szczepanik-Dzikowski. Niestety, Borawski niedługo potem zmarł i pozostali młodzi projektanci zaprosili do zespołu Marka Budyńskiego. Miał on wtedy zaledwie 33 lata, ale w tym czasie zdobył liczne nagrody w konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych. Co ciekawe, Szkop i Szczepanik-Dzikowski nie mieli wówczas jeszcze dyplomów architekta.

Potrzeby mieszkańców na pierwszym miejscu

Koncepcja tworzona przez młodych architektów odbiegała od modernistycznych osiedli budowanych w latach 60-tych. Przewidziano zabudowę mieszkalną o zróżnicowanym charakterze i wysokości, otoczoną terenami zielonymi, poprzecinany siecią „pieszych” uliczek. Początkowo jednak mieszkańcy narzekali na zbyt małą liczbę usług i kultury.

Budowę osiedla Ursynów Północny rozpoczęto w 1975 roku. Jako pierwsze powstały budynki mieszkalne w rejonie ulic: Puszczyka, Koński Jar, Wiolinowej i Koncertowej. Pierwsi mieszkańcy otrzymali klucze do mieszkań w styczniu 1977. W 1977 budynek szkoły i przedszkola przy ul. Puszczyka 6 uzyskał tytuł Mistra Warszawy. Mieszkańcy stolicy szybko polubili nową dzielnicę, chociaż żarty o niedoróbkach mieszkań krążyły po całej Warszawie. Tu można doszukiwać się też inspiracji do kręconego w dzielnicy przez Stanisława Bareją telewizyjnego serialu Alternatywy 4 z niezapomnianym Romanem Wilhelmim jako gospodarzem domu.

„Stolica” z lipca 1977 roku tak opisywała zamierzenia młodych architektów:

„Koncepcja Ursynowa zasadza się na organizacji zabudowy w formie osiedlowych uliczek pieszych. Przy nich są domy, sklepy, szkoły. (...) Pierzeje i powierzchnia tych uliczek tworzą gigantyczną rzeźbę i w nich nie przypominają kanonów miejskiej zabudowy. Dla usług przyjęte zostały wysokie wskaźniki powierzchniowe. Na Ursynowie Północnym na jednego mieszkańca przypadają gdzieś dookoła w zakresie handlu i gastronomii przeszło jeden metr kwadratowy powierzchni usługowej.”

Co z kulturą i usługami?

Niestety, usługi pojawiły się na Ursynowie znacznie później. Początkowo mieszkańcy musieli radzić sobie z dużymi odległościami do punktów handlowych, jednostek kultury czy placówek pocztowych. Problemem, jak już wspomniano, była też jakość mieszkań.

Znowu zajrzyjmy do tygodnika „Stolica”: Dostając przydział mieszkania, lokatorzy tak są zafascynowani swoim M-ileś tam, że zupełnie nie dostrzegają wad,

usterek i niedokładności w wykonaniu. Dopiero po pierwszym okresie euforii, a już w trakcie meblowania, dochodzi do konfrontacji idealnej wizji z rzeczywistością. Nie wszystko zgadza się z wymarzoną obrazem – to pierwszy etap. Po urzędzeniu wnętrza i zaaklimatyzowaniu się w nowym miejscu zaczyna się zwracanie uwagi na otoczenie – sklep za daleko, chodniki rozkopane, itp.

Powoli jednak sytuacja się zmieniała, czołowym efektem jest powstawanie kolejnych punktów handlowych, usługowych i oczywiście kulturalnych. Na zdjęciach odnalezionych w archiwach NAC znajdziemy m.in. wystawę rysunków Rafała, Aleksandra, Krzysztofa, Michała, Renaty, Doroty, Piotra, Anety, Mariusza Chodorowskich w Ośrodku Pracy Twórczej Warszawa-Ursynów. W tym czasie istniały również biblioteki, jak np. Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży nr 60 przy ul. Na Uboćcu 2, która swoją działalność rozpoczęła w Dzień Dziecka, 1 czerwca 1984 roku. Otwarcie jej w tym dniu było wspianym prezentem dla całej ursynow-

skiej społeczności. Rozporządzała wówczas księgozbiorem liczącym 6038 woluminów, obecnie jest to już ponad 21 tysięcy pozycji. Jeszcze starsza była biblioteka przy ul. ZWM 5 założona w 1979 roku, jako jedna z pierwszych wypożyczalni na rodzącym się Ursynowie. W tym czasie funkcjonował także istniejący od 1984 roku Dom Sztuki osiedla „Jary”. To tutaj Agnieszka Osiecka zdecydowała się pierwszy raz wyrecytować publicznie swój wstrząsający wiersz antystalinowski. Wojciech Młynarski również pierwszy raz publicznie wygłosił wiersz „Smutne miasteczko”, będący metaforą stanu wojennego w Polsce. Błagał słuchaczy, by o jego występie nie powiadomili Edwarda Dziewońskiego, szefa kabaretu „Dudek”, w którym dopiero nazajutrz miała odbyć się premiera „Smutnego miasteczka”.

Jednostki kultury na Ursynowie długo były jednak traktowane „po macoszemu” i dopiero w obecnym wieku powstał DOK Ursynów skupiający Iliwą część kultury na Ursynowie.

Piotr Celej

Piaseczno bez smogu i węgla?

Czy już wkrótce pożegnamy się z węglem? Urząd marszałkowski przygotowuje zmiany w uchwale antysmogowej dla Mazowsza. Zgodnie z nimi w 2030 roku ma zostać wprowadzony zakaz spalania paliw stałych. Nowe regulacje dotyczą powiatu piaseczyńskiego, grodzkiego, legionowskiego, otwockiego, wołomińskiego, warszawskiego zachodniego, nowodworskiego, pruszkowskiego, mińskiego oraz Warszawy. Trwają konsultacje projektu.

Dlaczego zmiany są konieczne?

Choroby układu oddechowego i krążenia, przedwczesne zgon, zwiększona zachorowalność na nowotwory czy nawet na COVID-19 – to jedne ze skutków oddychania zanieczyszczonym powietrzem. Szacuje się, że na Mazowszu z powodu smogu umiera przedwcześnie ok. 6 tys. osób w ciągu roku. Problem pogłębia się w okresie jesienno-zimowym i jest szczególnie dotkliwy na obszarach o większym zagęszczeniu domów i mieszkań. To głównie skutek niskiej emisji, czyli zanieczyszczeń powstających przez palenie w piecach i kominach. W związku z tym urząd marszałkowski przygotował projekt nowych regulacji w uchwale antysmogowej dla Warszawy i przyległych powiatów. Według niego od 2030 roku w swoich domach nie zainstalujemy już pieców na paliwa stałe.

Jak mówi Marcin Podgórski, dyrektor departamentu gospodarki odpadami, emisji i pozwoleń zintegrowanych urzędu marszałkowskiego, poziom szkodliwych

dla zdrowia substancji w powietrzu, których źródłem jest spalanie węgla i drewna w domowych piecach, nadal przekracza ustalone standardy. – Problem w wielu miastach pod Warszawą jest nawet większy niż w stolicy. Występuje tam gęsta zabudowa i wiele domów jednorodzinnych bez dostępu do sieci elektrociepłowniczej. By walczyć o lepsze powietrze, należy wykorzystać wszelkie możliwe narzędzia, w tym także delegację ustawową dającą nam podstawę do wprowadzenia „uchwały antysmogowej” odpowiadającej właśnie na regionalne i lokalne uwarunkowania. Dlatego zapraszamy wszystkich mieszkańców i samorządy do zgłaszania uwag do projektu – mówi dyrektor Podgórski.

Większość mieszkańców za rezygnacją z węgla

Jak wynika z badania przeprowadzonego przez ARC Rynek i Opinia dla urzędu marszałkowskiego, ok. dwie trzecie mieszkańców Warszawy i podwarszawskich powiatów wyraża pełne lub częściowe poparcie dla zakazu. W stolicy za wpro-

wadzeniem nowych regulacji opowiada się 69 proc. ankietowanych, w podregionie warszawskim wschodnim – 65 proc., a w warszawskim zachodnim – 66 proc. badanych.

Szansa na mniej zgonów i hospitalizacji

Zdecydowane ograniczenie niskiej emisji przełoży się wymiennie na jakość i długość życia mieszkańców. Jak wynika z analiz, które przeprowadziło dla urzędu marszałkowskiego Europejskie Centrum Czystego Powietrza, nowe rozwiązania pozwolą uniknąć niemal 2 tys. zgonów rocznie oraz ponad 1,4 tys. hospitalizacji z przyczyn oddechowych wśród mieszkańców Mazowsza.

W samym warszawskim „obwarzanku” jest szansa na ponad 500 zgonów rocznie mniej. Warunkiem koniecznym jest jednak likwidacja niskiej emisji. Przy samej zmianie pieców na urządzenia zgodne z unijnymi normami ekoprojektu, liczba zgonów wśród mieszkańców może spaść o ok. 350.

– W Piasecznie problem smogu odczuwalny jest na równi z Warszawą czy sąsiednimi gminami. Dla powietrza nie ma granic, dlatego każdy w swoim zakresie, ale równocześnie wspólnie jako samorządy musimy wprowadzać rozwiązania i przepisy, które ten problem zminimalizują – mówi burmistrz miasta i gminy Piaseczno Daniel Put-

kiewicz. – Obecnie, właściwie przy każdej inwestycji czy działaniu bierzemy pod uwagę, jak będzie to wpływać na niską emisję. Zwiększane co roku środki na komunikację publiczną, wprowadzenie ruchu samochodowego z centrum miasta, inwestycje w miejską ciepłownię, zakładanie instalacji fotowoltaicznych, nasadzenia zieleni czy programy wsparcia dla mieszkańców, chociażby przy wymianie pieców na paliwa stałe, to główne kierunki naszych działań – dodaje burmistrz Putkiewicz.

Czym jest uchwała antysmogowa?

Uchwała antysmogowa została wprowadzona na Mazowszu przez sejmik województwa już w 2017 roku. W jej zapisach określono m.in., że wszystkie nowe kotły na paliwa stałe od 11 listopada 2017 muszą spełniać wymagania tzw. ekoprojektu – dyrektywy unijnej, która określa normy emisji zanieczyszczeń przez urządzenia grzewcze. Ponadto od lipca 2018 w całym województwie obowiązuje zakaz stosowania części paliw stałych, takich jak węgiel brunatny, muły, flutokoncentraty czy też gorszej jakości węgiel kamienny i paliwa z biomasą o wilgotności powyżej 20 proc.

Co może się zmienić?

Zgodnie z propozycją zmian przygotowanych przez urząd

marszałkowski, w powiatach podwarszawskich od 1 lipca 2030 eksploatacja pieców na paliwa stałe (np. węgla, drewna, pelletu itp.) będzie zakazana. Będą jednak wyjątki. Jeśli mieszkańcy wymienili swoje instalacje na zgodne z założeniami ekoprojektu po 11 listopada 2017 lub zdążą to zrobić do 30 czerwca 2030, będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności.

Jeszcze bardziej restrykcyjne zasady są proponowane dla Warszawy, gdzie zakaz spalania węgla miałby obowiązywać już od lipca 2024, a innych paliw stałych od lipca 2030.

Oprócz nowych regulacji projekt uchwały wydłuża o pół roku czas na wymianę bezklasowych kotłów i kominików niespełniających wymogów ekoprojektu. Zakaz ich stosowania zacznie obowiązywać 1 lipca 2023 r.

Samorządy w walce ze smogiem

Urząd Miasta i Gminy Piaseczno włącza się w walkę ze smogiem poprzez działania prowadzone przez Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Rolnej. – Obecnie jesteśmy nakierowani na edukację ekologiczną w tym zakresie ale także przygotowaliśmy dotacje na wymianę starych pieców węglowych na nowe piece gazowe, olejowe, gazowo-olejowe, lub urządzenia elektryczne – mówi dr inż. Dorota Krug-Pł-

oska, p.o. naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Rolnej. – Ważnym elementem jest też stałe monitorowanie jakości powietrza, które wykonujemy przy użyciu czujników zamontowanych w mieście. W 2020 r. oraz na początku 2021 r. została przeprowadzona inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła we wszystkich punktach adresowych w gminie. Dzięki temu wiemy, ile jest jeszcze w użyciu palenisk węglowych czy przestarzałych kotłów gazowych, które będzie trzeba wymienić – dodaje pani naczelnik.

Urząd marszałkowski wspiera ochronę powietrza także narzędziami finansowymi. Mowa tu m.in. o środkach z Regionalnego Programu Operacyjnego, z których mogą korzystać gminy na wymianę urządzeń grzewczych i termomodernizację w budynkach użyteczności publicznej. Na wsparcie samorządów lokalnych samorząd Mazowsza przeznacza także środki z własnego budżetu, m.in. przez Mazowiecki Instrument Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimatu. Program dofinansowuje np. inwentaryzację źródeł ciepła, kontrolę jakości powietrza, montaż stacji meteorologicznych czy stacji ładowania pojazdów elektrycznych. W tym roku wsparcie Mazowsza pomoże w realizacji 184 projektów na blisko 11 mln złotych.

Marta Milewska

FOTO PIXABAY

Co trzeci Polak przytył w czasie pandemii

Minął już ponad rok od wybuchu pandemii, a to wystarczy, żeby przytyły się milionom Polaków – tym od kuchni. Jako producent cateringu Nice to Fit You przyjrzelśmy się nim i przedstawiamy wnioski.

W dobie koronawirusa pojawiły się świeże pytania i wątpliwości, a przyzwyczajenia konsumentów musiały zderzyć się z nową rzeczywistością. W jaki sposób zaplanować posiłki? Czy gotować samemu? Jak poradzić sobie z podjadaniem? Na ile bezpieczne jest zamawianie jedzenia przez Internet? Zwyczaj Polaków musiały się zmienić – a wraz z nimi rozwiązania na rynku gastronomicznym.

Jak Polacy odżywiają się w 2020 r?

Według badań przeprowadzanych w zeszłym roku przez poznański Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego:

– prawie co drugi Polak przyznawał się do spożywania większych ilości pokarmu w trakcie lockdownu, a co drugi do podjadania pomiędzy posiłkami,

– 30% ankietowanych (z 1097 dorosłych osób) odnotowało zwiększenie wagi, – co trzecia osoba nie spożywała codziennej porcji warzyw i owoców, – co czwarty ankietowany przyznawał się do lęku spowodowanego kon-

taktem z żywnością, a co drugi zakupami spożywczymi.

w diecie Polaków zwiększył się udział alkoholu i fast foodów.

W 2020r. nawyki żywieniowe Polaków wzięła pod lupę również fir-

ma Upfield, zlecając badanie na próbie liczącej 2000 dorosłych osób. Co ciekawe, wnioski płynące z raportu są niejako sprzeczne z tymi zaprezentowanymi przez poznański Uniwersytet Medyczny. Nastrajają optymistycznie, bo prawie połowa ankietowanych (47,9%) uznała, że odżywia się zdrowiej, a co 4 osoba wskazała, że spożywa mniej mięsa (24,5%). Z pozytywów wymienia się także chęć Polaków do kontynuowania zdrowszego trybu życia po pandemii, czy szukania roślinnych zamienników w diecie.

Dostawa bezkontaktowa – z czym to się je?

Naturalną odpowiedzią na pandemię stała się dostawa bezkontaktowa – rozwiązanie, które stało się szczególnie popularne na początku trwania pandemii. To hasło, które już na dobre zagościło w naszych słownikach, ale i przeglądarek internetowych Polaków. Według Google Trends, szczególnie w marcu 2020 r., ale również regularnie od tamtej pory, fraza “do-

stawa bezkontaktowa” była i jest nadal znacznie chętniej wpisywana w wyszukiwarkach Google’a. Natura nie znosi próżni. Nie ma nic szczególnie zaskakującego w tym, że to diety pudełkowe właśnie wtedy przypadły do gustu konsumentom. Catering stanął i nadal stanowi znakomitą odpowiedź na hasło “zostań w domu”.

Prognozy na przyszłość?

Chociaż widzimy światło w tunelu na lepszą przyszłość, to ciągle musimy być przygotowani na kolejne dni w izolacji. Przygotowanie planu żywieniowego, zrobienie zakupów czy gotowanie to zainwestowanie wielu godzin swojego życia (nawet do 30 w ciągu miesiąca!), które można przeznaczyć na inne czynności – chociażby na relaks. Mniej stresu to mniej podjadania. Z naszej strony pewnie jest do trzymanie kroku konsumentom i reagowanie na wszelkie zmiany – jesteśmy pewni, że los jeszcze zgotuje nam coś dobrego.

Łukasz Roszkowski

Stolica pełna kultury...

W letnie miesiące w Warszawie nie można się nudzić. Koncerty plenerowe, pokazy filmowe, spektakle teatralne, spotkania literackie, instalacje artystyczne, wystawy i spacery tematyczne – stolica wolnego czasu oferuje mieszkańcom i turystom wiele atrakcji.

Letni festiwal przy Pałacu Kultury i Nauki “Plac Defilad” to cykl różnorodnych wydarzeń kulturalnych. Od czerwca warszawianki i warszawiacy oraz osoby odwiedzające nasze miasto mogą brać udział w poka-

zach filmowych, koncertach muzyki alternatywnej i klasycznej, debatach, spacerach tematycznych. Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN już po raz piąty organizuje cykl “Łąka Leśmiana”. Program wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych obejmuje m.in. przegląd filmów Billy’ego Wildera, spacery przez Warszawę śladem Bolesława Leśmiana, cykl wydarzeń literackich offline i online, zajęcia z jogi czy warsztaty mindfulness.

Tradycyjnie też w każdej sobotę lipca i sierpnia odbywają się koncerty jazzowe na Rynku Starego Miasta. Festiwal Jazz na Starówce po raz 27 zaprasza na spotkanie z najlepszymi polskimi i zagranicznymi muzykami jazzowymi.

Scena Letnia przy Muzeum Warszawskiej Pragi to wakacyjny cykl koncertów, spektakli dla najmłodszych. Filmowa Stolica to darmowe plenerowe pokazy filmowe w wielu dzielnicach Warszawy, prezentujący wielbicielem X muzyki filmy w aż 18 cyklach tematycznych. Na Jazdowie trwa Festiwal Otwarty Jazdów z dużą dawką sztuki, rozmów i kulinarnych doznań, zapraszając nas na m.in. filmowe środy, czwartki z literaturą, koncertowe piątki czy też sobotnie potańcówki. Na spektakle teatralne, koncerty muzyki alternatywnej czy też pokazy filmowe zaprasza – do Szkoły przy ul. Emilii Plater - Komuna Warszawa. Trwa także Festiwal Królewskie Arkady Sztuki, w programie którego znajdują się darmowe koncerty i spektakle teatralne.

A przed nami jeszcze festiwal wypełniony różnorodnymi wydarzeniami plenerowymi (i nie tylko). Od 21 sierpnia Festiwal Warszawa Singera zaprosi w świat różnorodnej, wielokulturowej Warszawy organizując koncerty, spektakle teatralne, spacery tematyczne, pokazy filmowe, wydarzenia literackie, warsztaty itp. Na część z tych wydarzeń wstęp jest bezpłatny.

Warszawa to miasto kultury – w wakacje tej plenerowej, otwartej na różnorodną publiczność. Warto korzystać z tej bogatej oferty i spędzić wakacje z kulturą.

zach filmowych, koncertach muzyki alternatywnej i klasycznej, debatach, spacerach tematycznych.

Po raz 62. wielbiciele muzyki słuchać mogą Koncertów Chopinowskich. Sukces ubiegłorocznych, wirtualnych koncertów oraz trwające ograniczenia epidemiczne skłoniły organizatorów do kontynuowania wydarzenia w formie online. Koncertów słuchać można w każdej niedzielę na stronie internetowej oraz na kanale Youtube. Co tydzień muzyka Fryderyka Chopina rozbrzmiewa także z głośników w Łazienkach Królewskich.

Polskie akcenty na Starówce

Już 27. edycja popularnego Międzynarodowego Plenerowego Festiwalu Jazz na Starówce przebiega głównie pod znakiem polskich wykonawców na znak solidarności i wsparcia rodzimej sceny jazzowej w czasie pandemii. Na scenie pojawiają się gwiazdy polskiego jazzu, są też jazzowe odkrycia, premiery i wyjątkowe projekty. Nie brakuje również wybitnych akcentów międzynarodowych.

W najbliższą sobotę czeka nas nie lada gratka. Będzie to premierowa propozycja: Smoliński - Chyła - Sarnecki. To spotkanie trójki niezwykle artystów i osobowości muzycznych. To odejście od stereotypów dotyczących harmonijki, skrzypiec, gitary, poprzez nietypowe zestawienie i zastosowanie tych instrumentów. Jest to grupa o niepowtarzalnym instrumentarium i brzmieniu. Każdy z muzyków tworzy własne, intrygujące brzmienie. Nic dziwnego, że są przyjmowani z entuzjazmem nie tylko przez krytyków muzycznych, ale też przez słuchaczy.

Grupa wystąpi w składzie: Kacper Smoliński – harmonijka, Tomasz Chyła – skrzypce, Rafał Sarnecki – gitara. Zespołowi towarzyszy sekcja rytmiczna: basista Andrzej Świąś oraz perkusista Sławek Korzyżno.

Kacper Smoliński to wirtuoz harmonijki ustnej, jeden z niewielu na polskiej i międzynarodowej scenie jazzowych harmonijkarzy. Świetnie odnajduje się w świecie muzyki improwizowanej, jak i klasycznej. Wkracza też w zupełnie nieoczywiste obszary muzyki. Laureat licznych nagród (m.in. Internationales Jazzwoche Burghausen 2019, Jazz Nad Odra? Festival 2018). Absolwent Jazz - Institut Berlin w klasie harmonijki jazzowej. Współtwórca docenianego na wielu festiwalach i konkursach zespołu Weezdob Collective (m.in. Grand Prix Jazz nad Odrą 2018, Grand Prix Blue Note Poznań Competition 2016). W 2020 roku w ankiecie magazynu Jazz Forum zajął pierwsze miejsce w kategorii instrumentów różnych.

Tomasz Chyła - skrzypek, kompozytor, dyrygent. Jedna z największych nadziei młodego pokolenia polskiego jazzu. Przebojem szturmuje polską i międzynarodową scenę jazzową. Z zespołem Tomasz Chyła Quintet wydał cztery albumy: „Eternal Entropy”, „Circlesongs”, Tomasz Chyła Quintet Live at Polish Radio 3, 2019 r, oraz „da Vinci”. Czterokrotnie nominowany do prestiżowych nagród Fryderyk w kategoriach Debiut Roku, Mu-

zyk Roku, Płyta Roku oraz Muzyka Współczesna. W roku 2020 otrzymał nagrodę Grand Prix Jazz Melomani w kategorii „Jazzowa Nadzieja”. W corocznych podsumowaniach takich czasopism jak Jazz Forum oraz Jazz Press, zajmuje najwyższe miejsca w kategoriach nadzieja, muzyk roku, skrzypek, płyta roku.

Rafał Sarnecki i gitarzysta jazzowy, kompozytor, aranżer. Jako lider własnych projektów muzycznych koncertował w wielu krajach Europy i na świecie. W latach 2005-2018 mieszkał w Nowym Jorku aktywnie uczestnicząc w życiu muzycznym tego miasta. W 2005 roku otrzymał stypendium na prestiżowym wydziale jazzu w New School University w Nowym Jorku, ukończył również studia magisterskie na wydziale jazzu w Queens College.

Na koncert zapraszają szefowie festiwalu: Krzysztof Wojciechowski, Iwona Strzelczyk Wojciechowska, Fundacja Jaz Art. 21 sierpnia, godzina 19:00, Rynek Starego Miasta, Warszawa. Wstęp wolny!

Mirosław Miróński

Pierwsza od prawej Elżbieta Grendecka, obok – Agnes Pagano i Luigi Pagano.

Niezwykły piknik w Kuźni Golfa

Pod hasłem „Żeńskie sekrety Polski” w promującej starą grę szkockich pasterzy Kuźni Golfa na Połu Mokotowskim odbył się piknik facebookowej społeczności rosyjskojęzycznych kobiet biznesu, mieszkających i działających w Polsce.

Przy pięknej, słonecznej pogodzie można było obejrzeć ekspozycję szerokiego wachlarza usług i produktów. Atrakcyjna muzyka zachęcała do tańca, a na koniec – jako gwiazda wieczoru – w języku polskim i rosyjskim zaśpiewała Iwona Węgrowska.

Wspomniana społeczność liczy aż 25 000 kobiet, pochodzących z różnych krajów – od Estonii po Ukrainę i Rosję. Poprzez platformę facebookową te przedsiębiorcze niewiasty wspierają się w rozwiązywaniu trudnych problemów, z jakimi stykają się po przyjeździe do Polski. Chodzi na ogół o procedurę otwarcia firmy, znalezienie pracowników, obsługę prawną i księgową. W tej cie-

kawej grupie są business women prowadzące małe salony kosmetyczne, ale nie brak też pań stojących na czele dużych spółek, zajmujących się m.in. logistyką międzynarodową.

Przy kieliszku dobrego wina można było porozmawiać z twórczynią owej grupy. Jest nią Świętana Riessowska (Svetlana Ressonovskaya), która zaczynała od pracy w warszawskich restauracjach, a w pewnym momencie, próbując przezwyciężyć chorobę nowotworową, szukała pomocy w Niemczech i USA, by ostatecznie powrócić do Polski. W tym roku grupa obchodzi jubileusz 5-lecia i z tej okazji zorganizowano piknik, którego duszą była uroczą gospodyni Kuźni Golfa – Elżbieta Grendecka, na co dzień zapraszająca tam na driving i putting każdego, kto rozumie – niemieckie akkurat – przysłowie: Golf mit uns.

Jakub Zdowit
Fot. Ola Skaskewicz

Warszawa na drodze do Fit for 55

Komisja Europejska przyjęła pakiet dyrektyw, które zmieniają politykę Unii Europejskiej w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu. Warszawa już dziś realizuje szereg działań, które w pełni wpisują się w unijne zalecenia, co stawia ją w gronie liderów w transformacji w Polsce i w regionie.

Zmiany mają na celu obniżenie emisji gazów cieplarnianych o minimum 55 proc. do 2030 (w porównaniu z 1990 r.). Jest to zasadniczy warunek do tego, by Europa osiągnęła neutralność klimatyczną i wprowadziła w życie Europejski Zielony Ład. Wytyczne przedstawione 14 lipca przez Komisję Europejską umożliwią szybszą redukcję emisji gazów cieplarnianych w najbliższym dziesięcioleciu.

Propozycja KE obejmuje: zastrzeżenie zasad obecnego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz jego rozszerzenie na nowe sektory; większe wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych; wyższą efektywność energetyczną; szybsze wprowadzanie niskoemisyjnych środków transportu oraz infrastruktury i paliw, które je wspierają; dostosowanie polityki podatkowej do celów Europejskiego Zielonego Ładu; działania zapobiegające uciążliwej emisji gazów cieplarnianych, czyli przenoszenia się poza UE przez firmy dla uniknięcia ostrzejszych norm emisyjnych oraz narzędzi służących ochronie i rozwojowi naturalnych pochłaniaczy dwutlenku węgla.

Warszawa realizuje ambitne projekty i wdraża rozwiązania, które mają na celu zatrzymanie zmiany klimatu. Są one kompleksowe, mają na celu dbanie zarówno o środowisko i klimat, jak i jakość życia mieszkańców.

Jednym z przykładów takich działań jest projekt Zielonej Wizji Warszawy. Jest on realizowany w ramach programu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju o nazwie „Zielone Mia-

sta” (GCAP), do którego Warszawa przystąpiła w 2020 roku. Projekt Zielonej Wizji Warszawy został rozszerzony o komponent klimatyczny (CAP – Climate Action Plan), który jest realizowany we współpracy z organizacją C40 i ma na celu dążenie do neutralności klimatycznej.

W ramach tego projektu tworzony jest długoterminowy plan zrównoważonego rozwoju. Pozwoli on m.in. na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i nakreśli ścieżkę dościa do neutralności klimatycznej miasta najpóźniej w 2050 roku. Ze szczegółami projektu można zapoznać się na specjalnej wirtualnej platformie informacyjnej. Za jej pomocą każdy mieszkaniec może również przedstawić własne pomysły na Zieloną Wizję Warszawy – każda propozycja zostanie przeanalizowana przez zespół projektowy.

W 2020 roku odbył się Warszawski Panel Klimatyczny, w którym udział wzięło 90 panelistów i panelistek, którzy zostali wylosowani spośród wszystkich mieszkańców Warszawy. Panel obywatelski to modelowy przykład demokracji partycypacyjnej i włączenia mieszkańców w proces planowania i podejmowania decyzji w mieście. Paneliści i panelistki przegłosowali 49 odważnych rekomendacji, których realizacja już trwa. Dotyczą one m.in. zarządzania energią w budynkach, odnawialnych źródeł energii czy zielonych standardów projektowych dla budynków.

Wśród zaleceń przyjętych przez Komisję Europejską w pakiecie Fit for 55 jest też plan zasadzenia trzech miliardów drzew w całej Europie do 2030 roku. W Warszawie co roku sadzone są tysiące drzew, a warszawskie Lasy Miejskie od początku swojej działalności posadziły 523 tysiące sadzonek drzew i krzewów. Obszar lasów miejskich zwiększył się w 2019 roku o 50 ha, a aktualnie prowadzone są prace nad tym, by ponownie zwiększyć

działki pod zalesienie. Warszawa rozwinęła też nowoczesne metody zarządzania zielenią, np. Karta Praw Drzew, Mapa Koron Drzew, System Kategoryzacji Terenów Zieleni czy aplikacja Mo-Drzew do inwentaryzacji zieleni wysokiej.

Od kilku lat Warszawa pomaga mieszkańcom w realizacji inwestycji, które chronią środowisko. Można skorzystać z atrakcyjnych dotacji na instalację odnawialnych źródeł energii, likwidację przestarzałych pieców i kotłów (tzw. kopcuchów), czy zbiorniki i urządzenia retencyjne.

Wśród innych działań Warszawy, które wpisują się w zalecenia KE, znaleźć można także:

- stworzenie standardu zielonego budynku;
- modernizacja energetyczna budynków miejskich;
- wymiana ok. 40 tysięcy opraw oświetleniowych na warszawskich ulicach na energooszczędne.

Warszawa od lat wymienia autobusy na nowoczesne pojazdy. Miejskie Zakłady Autobusowe eksploatują autobusy gazowe już od 2015 roku. Aktualnie w flotach znajduje się 160 autobusów elektrycznych, 4 hybrydowe i 215 napędzanych skroplonym gazem ziemnym (LNG), których liczba do końca 2022 roku wzrośnie do 345. Warto pamiętać, że Warszawa jest jednym z europejskich liderów w dziedzinie eksploatacji autobusów zeroemisyjnych.

Pakiet dyrektyw Komisji Europejskiej to silny impuls, który przyspieszy zieloną transformację całej Unii Europejskiej. Warszawa już teraz jest liderem zmian w Polsce i w regionie. Nowe wytyczne i idące na nimi możliwości finansowania zielonych projektów mogą stać się katalizatorem dla gospodarki naszego miasta. Pokazują one również, że zielona transformacja jest kierunkiem, który powinien być postrzegany jako priorytetowy i najkorzystniejszy dla mieszkańców.

MBL

Wojtek Dąbrowski

BALLADA O SZMACIE

Pewien skrawek materiału, kojarzony z biustonozem,
Ognić był ozdoba piersi, dziś sprzedaje się za grosze.
Wyrzucony z bieliźniarki, w ciemnym kącie wpadł w wiaderko,
I zmieniając przeznaczenie, stał się zwykłą brudną ściereką.

Dla owego materiału los okazał się dość srogi,
Chciał powiewać na sztandarze, został szmatką do podłogi.
Lecz się szybko przystosował, choć się odtąd musiał co dzień
Nurzać w szambie, grzebać w brudzie albo pływać w mętnej wodzie.

Wciąż miał jednak aspiracje, by wśród ścierek być prymusem,
Żeby stać się choć franką lub jedwabnym być obrusem.
Chciał być szmatką numer jeden, usiłował wyjść przed szereg.
Więc pozyskał do swych celów stertę innych brudnych ścierek.

Żeby spełnić swe marzenia, wszedł w konszachty z samym mopem,
Lecz w ten sposób nic nie wskórał i sam sobie strzelił w stopę.
Szmata przybywa, cena spada, nie poradzi się nic na to.
Nikt jedwabiu z szmat nie zrobi, szmata zawsze będzie szmatą.

Gadka Tadka

Czołgi raka nie wystraszą

Podstawowymi przyczynami zgonów w Polsce są choroby układu krążenia i nowotworowe – obie grupy powodują około 70 proc. wszystkich śmiertelnych zejść. W styczniu ukazał się najnowszy raport Krajowego Rejestru Nowotworów, z którego wynika, że rocznie diagnozuje się tę straszną chorobę u prawie 170 tys. Polaków, umiera około 100 tys. pacjentów, a około milion żyje ze zdiagnozowaną chorobą. Na jakie nowotwory złośliwe najczęściej chorujemy? Kobiety w Polsce najczęściej chorują na raka piersi, a mężczyźni na raka prostaty. Drugim najczęstszym nowotworem jest rak płuc. W wielu krajach rozwiniętych uznano, że skuteczność zwalczania nowotworów złośliwych jest ważnym wskaźnikiem postępu cywilizacyjnego. Polski rząd zgodził się z taką tezą i swego czasu opracował Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych. Tyle że nie poszły za tym stosowne do potrzeb pieniądze. Jednym z głównych celów działań w krajach UE jest dostępność do metod wczesnej diagnostyki. To klucz do sukcesu, bo na przykład wcześniej wykryty dzięki profilaktycznym badaniom USG nowotwór nerki może być całkowicie wyleczony.

W 2018 r. standaryzowany współczynnik zgonów mężczyzn poniżej 75 lat z powodu chorób nowotworowych, którym można zapobiegać, w Polsce - 121,6 na 100 tys. ludności, w Czechach - 94,3, w Niemczech - 80,7, w Szwecji - 46,2. Jak widać, znacznie odbiegamy in minus od sąsiadów. Na pocieszenie warto jednak dodać, że sytuacja pod tym względem od 1999 r. istotnie się w Polsce poprawiła. Wskaźnik ten dwie dekady temu wynosił bowiem w naszym kraju aż 175,6 na 100 tys. W przypadku umieralności kobiet, podobny jak w Polsce rosnący trend współczynnika zgonów z powodu nowotworów, którym można zapobiegać, występuje w Niemczech, natomiast w Szwecji i w Czechach współczynniki mają powolny trend malejący. Gorzej od wymienionych wyżej krajów wypada też Polska pod względem współczynnika zgonów mężczyzn i kobiet z powodu chorób nowotworowych, które można skutecznie leczyć, choć tu akurat w obydwu przypadkach sytuacja w ciągu ostatnich lat nieznacznie się poprawiła.

Prof. Cezary Szczylik, wybitny polski onkolog, autor ponad 150 prac naukowych i stypendysta prestiżowych American Leukaemia Found w Temple University School of Medicine oraz Uniwersytetu Tomasza Jeffersona, podkreśla: „Żyjemy w coraz bardziej zatrutym środowisku i jesteśmy chodzącymi filtrami. Oddychając, pijąc, jedząc przepuszczamy przez siebie tysiące toksycznych substancji. W ciągu jednego dnia mamy kontakt z około 50 tysiącami cząsteczek, które potencjalnie mogą doprowadzić do zmian w genomie i wywołać raka”. Biorąc pod uwagę nowe zagrożenia i problemy dla zdrowia publicznego związane z pandemią, jeszcze bardziej aktualne staje się pytanie o możliwe sposoby skutecznej zmiany tego ponurego stanu rzeczy. W najnowszym opracowaniu na temat sytuacji zdrowotnej ludności Polski, które opublikował w grudniu 2020 r. NIZP-PZH (Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny), czytamy: „Umieralność z powodu przyczyn, którym można zapobiegać, jest znacznie wyższa (o 85 proc.) niż umieralność z powodu przyczyn, które można skutecznie leczyć, co pokazuje słabą stronę dotychczasowej polityki zdrowotnej”.

Rak stał się chorobą cywilizacyjną, więc walka z nim powinna być absolutnym priorytetem dla rządu. Najgorsze jest to, że opinia publiczna w ogóle nie ma pojęcia, w jaki sposób zapadają ostateczne decyzje o refundacji leków hamujących postęp chorób nowotworowych. Ponoć używa się do tego celu skomplikowanych algorytmów, opartych m.in. na wysokości produktu krajowego brutto. Organ można wydać zgodę na refundowanie określonego leku, jeśli jego wartość nie przekracza trzykrotnej wartości PKB. Przyjęto wzorzec stosowany w krajach Europy Zachodniej, nie biorąc

„Rak stał się chorobą cywilizacyjną, więc walka z nim powinna być absolutnym priorytetem dla rządu”

pod uwagę fakt, że produkt krajowy na Zachodzie jest wielokrotnie wyższy od polskiego. Takie myślenie powoduje odcięcie od możliwości refundowania wielu leków ratujących życie pacjentów. Na przykład Kadcyła, czyli lek będący połączeniem terapii celowanej z chemioterapią przy zachorowaniu na HER2-dodatni, trafił na listę leków refundowanych 1 stycznia 2020 roku. HER2-dodatni to szczególnie agresywna postać raka piersi, która szybko się rozwija i daje przerzuty. Tymczasem 1 maja 2021 r. Ministerstwo Zdrowia zakomunikowało, że leki stosowane w przypadku rozlanego HER2-dodatniego raka piersi nie znajdują się już na liście farmaceutyków refundowanych. Najwyższy czas, by zażądać szczegółowych informacji o rzeczywistych kosztach leczenia chorób nowotworowych. Powinniśmy również posiadać pełną wiedzę o kosztach obsługi samego NFZ oraz zapoczątkować ogólnonarodową debatę o racjonalności ponoszonych przez nas wydatków na rzecz funkcjonowania tej instytucji.

Towarzystwie ostatnio koleżdze dotkniętemu chorobą nowotworową podczas jego wizyty w ursynowskim Centrum Onkologii. Był to dla mnie wstrząs. Tłum słamszonych psychicznie pacjentów z widocznym prerażeniem w oczach i tasiemcem kolejką, to wielka porażka obecnego systemu. Pacjent dotknięty tą straszną chorobą NIE MOŻE czekać tygodniami na konsultację, ponieważ tylko w ciągu miesiąca guz może podwoić masę i pojawiać się przerzuty. Rząd musi znaleźć środki na walkę z rakiem w odpowiedniej wysokości. I to szybko. A z tym jest wieczny problem. Lekką ręką przekazuje się 2 miliardy zł TVP na działalność statutową, ponad 3,2 mld dolarów na zakup 48 samolotów F16C/D Jastrząb, planuje się zakup 32 samolotów typu F-35A za kolejne 4,6 mld USD, czyli około 17,82 mld zł., za 250 amerykańskich czołgów Abrams wraz z pakietem logistycznym i amunicją zapłacimy 23,3 mld zł, a na radykalne wsparcie finansowe naszej ledwo zipiającej służby zdrowia brakuje środków. Nie wszyscy wiedzą, że Polska przymierza się do roli mocarstwa militarnego z aspiracjami imperialnymi. Aby zapewnić nowe uzbrojenie 90 polskim generałom, nasz kraj ma wydać w nadchodzącym 10-leciu na modernizację armii 140 miliardów złotych. Są to dwa ROCZNE budżety NFZ! „Tak rozpustnego i kosztownego programu modernizacyjnego nie ma żadne państwo w Europie” - pisał na łamach tygodnika NIE red. Maciej Mikołajczyk i chyba nikt jeszcze nie ujął tej kwestii bardziej trafnie i w sposób bardziej lapidarny.

Nasz kraj zbroi się na potęgę, tak jakby lada moment miał być oprymowany przez śmiertelnych wrogów. Mamy w planie m.in. zakup dwóch okrętów podwodnych najnowszej generacji, co absolutnie ma uzasadnienie w fakcie, że przecież jesteśmy potęgą morską. Polska pięć powinna siać śmierć i zniszczenie, a nasi wrogowie powinni wiedzieć, że mogą w jednej chwili zostać zdmuchnięci z powierzchni ziemi. Zakupimy więc 2 śmigłowce uderzeniowe i 70 wsparcia z raketami dużego zasięgu, najlepiej manewrującymi AGM-158 Jassm. Wejdziemy również w posiadanie wielu baterii rakiet krótkiego i średniego zasięgu, kilkudziesięciu samobieżnych przeciwlotniczych rakiet „Poprad”, jak również setek transporterów opancerzonych, niszczycieli, okrętów obrony wybrzeża i samolotów bezzałogowych - tych rozpoznawczych i uderzeniowych. „Dzięki inteligentnej amunicji i cichemu pojazdowi podwodnemu Polacy będą żyć długo i szczęśliwie, bo są to dobra niezbędne, aby nastroje rosły, a ludziom żyło się dostatniej. A na pewno potrzebniejsze niż szkoły wyposażone w nowoczesne pracownie czy wydolna służba zdrowia” - sztydł z mocarstwowych planów naszego rządu red. Maciej Mikołajczyk.

P przed kim tak ciężko się zbroimy? Kto przestraszy się uzbrojonej po zęby Polski? Nie wiem, ale na pewno nie Rosję, uważana przez PiS za śmiertelnego wroga. Rosyjska eskalacja terytorialna, czyli Obwód Kaliningradzki, stała się w ostatnich latach najbardziej zmitaryzowaną częścią Federacji Rosyjskiej. Drony, Iskandery, nowo formowana dywizja zmehanizowana, artyleria, broń pancerna, rakiety, lotnictwo, to łącznie straszna siła uderzeniowa. Pociski Iskander-M ze względu na możliwość osiągania dużych prędkości są uznawane za jedne z trudniejszych do przechwycenia i neutralizacji. Ostatnio rozmieszczono w Obwodzie Kaliningradzkim pociski manewrujące 9M729 (w kodzie NATO SSC-8). Rosjanie twierdzą, że ich zasięg nie przekracza 500 km, ale według zachodnich źródeł może on być niemal pięciokrotnie większy. Zdjęcia satelitarne pokazują, że Rosja rozbudowała bunkier na broń nuklearną w Kulikowie, 50 km od granicy Obwodu Kaliningradzkiego z Polską. Wiadomo powszechnie, że ewentualny konflikt z Rosją to 100 sekund do zdawienia polskiej obrony i godzina do całkowitej zagłady naszego kraju. W przypadku ataku nie pomożemy nam ani F16, ani F35, ani czołgi Abrams, ani żadna inna broń. Po cóż więc wydawać miliardy na zbrojenia? Bez sensu. Rozumieją to nasi sąsiedzi - tkwiący w geograficznym potrzasku Estończycy, Łotysze i Litwini, którzy są znacznie bardziej narażeni na niebezpieczeństwo rosyjskiej agresji niż my. Mimo to oszczędniej i rozsądniej niż Polacy podchodzą do wydawania pieniędzy na zbrojenia. Podobnie postępują Słowacy i Czeši. Do jasnej cholery, może wreszcie i nasi mądralsi z rządu zaczną brać przykład z sąsiadów. Ludzie mrą jak muchy, a wy zbroicie się jak na wojnę. Ręce opadają.

Tadeusz Porębski

PASSA
TYGODNIK SĄSIADÓW

Zapraszamy do odwiedzenia naszego profilu w mediach społecznościowych

Twitter Facebook

W prawo czyli w lewo Róbmy swoje...

Miroslaw Miroński

Lubię patrzeć na ludzi. Gdy chodzę ulicami, rozglądam się dookoła. Ludzie są uśmiechnięci, rozmawiają ze sobą, idą razem, mijają się, nie widząc się nawzajem. Wpatrzeni w ekrany smartfonów nie dostrzegają, co dzieje się obok nich. Pędzą na hulajnogach, gromadzą się na przystankach. Wypełniają kawiarne ogródki, zalegają w plecionych fotelach, sącząc napoje albo zajądają coś pochylemi nad stolikami.

Zajęci własnymi sprawami zapewne nie zastanawiają się, że to bez troskie życie jest w dużej mierze zasługą tych, którzy żyli tu przed nimi. Być może bohaterowie z dawnych lat wciąż żyją... Jest ich już coraz mniej. Ubywa ich z każdym rokiem, bo taka jest nieuchronna kolej losu. Rzadko pojawiają się wśród nas, poruszających się codziennie po ulicach stolicy. To ludzie, którzy doświadczyli okropności wojny, przeżyli Powstanie Warszawskie. Oczywiście, minęło już kilka pokoleń od tamtej pory – trzy a nawet cztery. Od tragicznych wydarzeń, które przeorały naszą historię, odmieniły drastycznie życie warszawiaków. Wydarzenia, o których mowa to: II wojna światowa, walka z okupantem niemieckim, następnie opór przeciwko sowiezizacji, a przede wszystkim Powstanie Warszawskie na zawsze wryły się w pamięć żyjących świadków historii. Przeszły także do świadomości następnych pokoleń jako wielka trauma. Powstanie Warszawskie do dziś budzi kontrowersje i spory wśród polityków, historyków osób zajmujących się Powstaniem zawodowo lub związanych z nim emocjonalnie ze zrywem, w którym sami brali udział, bądź brali ich bliscy, znajomi etc. W przekonaniu zwykłych ludzi był to zbrojny zryw wymierzony przeciwko osłabionym już wojną na wielu frontach Niemcom. Dla krytyków powstania było to niepotrzebne narażenie warszawiaków na represje oraz zniszczenie stolicy niemal do wypalanej ziemi.

Prawda wcale nie leży pośrodku, bo nie ma mowy o znalezieniu jakiegokolwiek środka w tej kwestii. Ocena Powstania zależy w dużej mierze od bieżących motywacji politycznych, społecznych czy nawet kulturowych. Jest to ogromna przestrzeń, która z jednej strony wymaga wielu badań, a z drugiej możliwe są próby naginania prawdy do własnych celów, nie zawsze naukowych. Za mniej niż ćwierć wieku będziemy obchodzili setną rocznicę Powstania Warszawskiego i jestem pewien, że jego oceny będą tak samo rozbieżne, jak dzisiaj. Uważam, że należy odejść od ocen, czy też wydawania kategorycznych wyroków na jego temat. Należy natomiast pozostawić otwartą przestrzeń dla

„Historia uczy, że nic nie jest dane raz na zawsze, zwłaszcza wolność, którą łatwo stracić, o którą trzeba walczyć”

historyków i badaczy oraz skupić się na tym, czym Powstanie było dla ówczesnych mieszkańców stolicy. To tamto pokolenie podjęło decyzję i to ono jest jedynym uprawnionym do oceny. Niezależnie od tego, czy była to decyzja słuszna, czy nie. Żadne próby stygmatyzowania uczestników bądź gloryfikowania ich po latach nie dadzą odpowiedzi na towarzyszące temu wydarzeniu wątpliwości. W nieskończoność można zadawać sobie pytania o jego celowość, ale to niczego nie wyjaśni po tylu latach, zwłaszcza gdy spogląda się na nie z dzisiejszej perspektywy. Podobnie, jak nie wyjaśniło to niczego wczesniej.

Sytuacja w sierpniu (1944), siedemdziesiąt siedem lat temu, w niczym nie przypominała dzisiejszej. Nie sposób więc z dzisiejszego punktu widzenia rozstrzygnąć cokolwiek na temat samego Powstania ani tego co wydarzyło się bezpośrednio po nim. Faktem jest, że jako alianci zachodnich mocarstw walczący z Niemcami i Sowietami zostaliśmy przez naszych sojuszników zdradzeni i potraktowani, jak karta przetargowa w międzynarodowej grze. Nasz los podzieliło wiele państw Europy Środkowej. Z tym przyszło nam żyć, a konsekwencje tego stanu rzeczy spadły na nas i na następne pokolenia, choć te ostatnie nie zawsze są tego świadome. Jest dość rozpowszechnione powiedzenie, że historia lubi się powtarzać. Uważam, że owszem, jednak nie powtarza się tak samo. Powiedzenie to jest tylko częściowo prawdziwe. Powodem jest m.in. to, że zmieniają się okoliczności wydarzeń, układy i cele geopolityczne. Zmieniają się sami ludzie, narody, społeczeństwa. Jednym słowem: panta rhei - jak twierdził starożytny filozof grecki Heraklit z Efezu. (ur. ok. 540 p.n.e., zm. ok. 480 p.n.e.).

Można się zastanawiać, czy współcześni bez troskie mieszkańcy Warszawy - młodzi, dorośli byliby zdolni do podobnych poświęceń w obronie swojego miasta, co ich przodkowie 77 lat temu? To jest pytanie, na które nie znajdziemy odpowiedzi. Być może tak, a może nie. Oby pytanie to pozostało retoryczne jak najdłużej. Oby nigdy nie trzeba było go zadać w praktyce. Być może odpowiedzi wcale nie otrzymamy. Może nie otrzymają jej także następne pokolenia. Wiemy jednak, że żadna sielanka, czas prosperity i pokoju nie trwają w nieskończoność. Niektóre procesy we współczesnym świecie przyspieszają, stają się nieprzewidywalne. Historia uczy, że nic nie jest dane raz na zawsze, zwłaszcza wolność, którą łatwo stracić, o którą trzeba walczyć. Można to robić na różne sposoby, np.: wzmacniając gospodarkę kraju, rozwijając go technologicznie, zawierając sojusze z innymi, którzy mają podobne do naszych interesy polityczne, budować system wzajemnych powiązań handlowych regionalnych i globalnych etc.

Wierzę, że ludzie na ulicach w swojej codziennej gonitwie przyczyniają się do tego, wszyscy razem i każdy z osobna. Nie tracąc uśmiechu na twarzy, robmy swoje - jako warszawiacy i jako naród.

Doświadczenia polityczne Rządu Obrony Narodowej 24 VII 1920 - 12 IX 1921 roku

Wielkie zasługi Winccentego Witos

Marian Marek Drozdowski
Instytut Historii PAN

Powstały 24 lipca 1920 r. decyzją Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego i zatwierdzony przez Sejm Ustawodawczy Rząd Obrony Narodowej pod kierownictwem Winccentego Witos i Ignacego Daszyńskiego jest fenomenem, w dziejach najnowszych Polski.

W kraju, który w swej strukturze społecznej posiadał, pod koniec wojny 53,3% chłopów, 27,6% robotników (z tego 40% stanowili robotnicy rolni), 11% drobnomieszczan, 5,1% inteligencji i pracowników umysłowych, a tylko 1,5% burżuazji i ziemian, ponad 60% żołnierzy byli to synowie chłopscy lub potomkowie robotników rolnych. W korpusie podoficerskim dominowali synowie robotników i drobnomieszczan bardziej wykształceni oraz synowie piśmienni bogatszych chłopów. W korpusie oficerskim dominowała inteligencja i synowie rodzin ziemiańskich. W pierwszej, zwycięskiej fazie wojny od stycznia 1919 r. do końca maja 1920 r. w wieloetnicznym państwie polskim ca 80% żołnierzy to byli Polacy, mimo że stanowili oni ca 65% ogółu społeczeństwa, Ukraińcy 15%, Żydzi 10%, Białorusini 6%, Niemcy 2%, Litwini 1%. Postawy państwowe manifestowała w tym czasie tylko część Ukraińców i pozostałych mniejszości narodowych.

Dlaczego Witos stanął na czele Rządu Obrony Narodowej?

Wpływ na ten fakt historyczny miała druga faza wojny polsko-bolszewickiej. Porażki polskiej armii, jej odwrót spod Kijowa i Mińska Litewskiego.

Szybkie zbliżanie się wojsk Michaiła Tuchaczewskiego, Aleksandra Jęgorowa i Armii Konnej Siemiona Budionnego do etnograficznych granic Polski, po pokonaniu „białych i różowych armii” Judenicza, Denikina, Wrangla – spowodowały spadek morale walczących naszych żołnierzy i oficerów oraz gwałtowny atak przywódców Związku Ludowo Narodowego (Romana Dmowskiego, Stanisława Głąbińskiego, Stanisława Grabskiego, Wojciecha Korfańtego) na Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego. Do kilkudziesięciu tysięcy wzrosły szeregi dezertersów, wśród których dominowali żołnierze chłopskiego pochodzenia, wracający do wsi rodzinnych na żniwa, po utracie wiary w polskie zwycięstwo, często skonfliktowani z oficerami własnych oddziałów.

Roman Dmowski – po krytyce Naczelnego Dowództwa na posiedzeniu Rady Obrony Państwa 19 lipca 1920 r opuścił Warszawę i udał się do Poznania, by pod wodzą gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego zorganizować Armię Zachodnią na wypadek klęski Frontu Północnego pod Warszawą. Dowodem słabości polskich struktur państwowych było podpisanie przez premiera Włady-

śława Grabskiego 10 lipca 1920 r. w Spa układu z Głównymi Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi, reprezentowanymi przez rząd brytyjski, w którym to układzie rząd polski zgodził się na rozejm polsko-owiecki, respektujący linię z 8 grudnia 1919 r., tzw. linię Curzona z uwzględnieniem 10 km strefy neutralnej, na bezwzględne oddanie Litwie Wilna, udział w konferencji międzynarodowej w sprawie Galicji Wschodniej i przyjęcie decyzji Rady Najwyższej w sprawie granic litewskich, przyszłości Galicji Wschodniej, przyszłości Śląska cieszyńskiego i traktatu polsko-gdańskiego.

Ententa, szczególnie rząd brytyjski, który utrzymywał stosunki dyplomatyczne z rządem bolszewickim w Spa, chciały uczynić z Polski małe, uzależnione od siebie państwo za cenę wątpliwej pomocy w czasie rokowań o rozejm z bolszewicką Rosją, która wtedy była pewna opanowania Warszawy i sama chciała dyktować warunki pokoju z Polską, pozbawiając silnej armii, korpusu oficerskiego, przemysłu obronnego, by pozostawić państwo z gospodarką kontrolowaną przez rady robotniczo-chłopskie.

Giosem dla poprawnych stosunków polsko-litewskich był traktat litewsko-sowiecki z 12 lipca 1920 r., który przyznawał Litwinom Wilno, Wileńszczyznę, Grodzieńszczyznę oraz całe Augustowskie i Suwalskie po zakończeniu wojny. Tajna klauzula do traktatu pozwalała na przekroczenie granicy litewskiej przez Armię Czerwoną.

Tego dnia napłynęły smutne wieści z Warmii, Mazur i Pojezierza, gdzie w czasie plebiscytu listy polskie uzyskały 2,2% głosów. Rada Najwyższa odrzuciła prośbę o przesunięcie terminu plebiscytu na bardziej spokojny czas. Pod wpływem tej klęski Sejm Ustawodawczy przyjął opracowaną przez prof. Józefa Buzka ustawę o statusie organicznym województwa śląskiego (o autonomii Śląska) wykorzystywaną przez mniejszość niemiecką i opozycję przeciw obozowi rządzącemu. Tego samego dnia, z inicjatywy pre-

szczenia polskiego – chłopów, umiał skutecznie oddziaływać na nich, opanować dezercję i zachęcać do lojalnego spełniania obowiązków wobec państwa.

zany ze Związkiem Ludowo Narodowym i Narodowym Związkiem Ludowym, ministrami: Leopoldem Skulskim, Stanisławem Słiwińskim, Stanisławem Nowodworskim, Wiesławem Chrzanowskim, Władysławem Kucharskim. Za premierem murem stali członkowie jego partii: minister oświaty Maciej Rataj i prezes NK-u Władysław Kiernik. Witos mógł liczyć na lojalną współpracę licznej grupy bezpartyjnych ministrów, a także reprezentujących ruch liberałów gospodarczych i konserwatystów. Wśród nich wyróżniali się: książę Eustachy Sapieha – minister spraw zagranicznych, Władysław Grabski – minister skarbu, Gabriel Narutowicz – minister robót publicznych, Wiesław Chrzanowski – minister przemysłu i handlu, Edward Pełowski – minister pracy i opieki społecznej.

Dokonań Rządu Obrony Narodowej Winccentego Witos i Ignacego Daszyńskiego

Wincenty Witos był genialnym samoukiem, posiadającym formalnie tylko cztery klasy szkoły podstawowej i zone alfabetkę. Przeszedł on z powodzeniem wszystkie szczeble kariery społecznej od wójta Wierzchosławic do Rady Powiatu, po-

Szef Rządu Obrony Narodowej Wincenty Witos z wicepremierem Ignacym Daszyńskim.

miera W. Grabskiego, Sejm przyjął ustawę o reformie rolnej preferującą prawa żołnierzy i inwalidów wojennych.

Duże niebezpieczeństwo dla Polski, walczącej z bolszewikami, stanowiła cicha współpraca Niemiec z bolszewicką Rosją, udział komunistów niemieckich w Armii Czerwonej, pomoc wywiadu niemieckiego dla wywiadu bolszewickiego i wykorzystanie terytorium Prus Wschodnich przez rozbite przez armie polską oddziały bolszewickie. Mniejszość niemiecka na terenie części polskiego Pomorza i Pojezierza, przejściowo zajętych przez Armię Czerwo-

na, jawnie współpracowała z bolszewickimi okupantami. Niedoceniany, w polskiej historiografii wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921 W. Grabski uitorował drogę do powstania koalicyjnego rządu Winccentego Witos, zwanego Rządem Obrony Narodowej.

Rada Obrony Państwa (to była jego inicjatywa) zabezpieczała jednolite, koalicyjne kierownictwo nawy państwowej przy jednoczesnej obronie autorytetu Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza, lojalnie współpracującego z Prezydentem Rady Ministrów (premierem), energicznie kierującym koalicyjnym rządem. Premier, reprezentujący najliczniejszą warstwę społeczeństwa polskiego – chłopów, umiał skutecznie oddziaływać na nich, opanować dezercję i zachęcać do lojalnego spełniania obowiązków wobec państwa.

Grabski, przez rozmowy z przywódcami mniejszości wyznaniowych, głównie żydowskiej i protestanckiej, starał się zabezpieczyć ich lojalną współpracę w obronie państwa. Kościół katolicki, jego episkopat, mimo zastrzeżeń do polityki Naczelnego Wodza i jego belwederskiego obozu, a także do programu rolnego „Piasta”, bezwarunkowo poparał działania budujące jedność narodową pod kierownictwem Naczelnika Państwa i Rady Obrony Państwa w czasie wojny polsko-bolszewickiej. Apele jasnogórskie episkopatu z 7 i 27 lipca wzywały naród o spełniania obowiązków wobec państwa, zwalczania dezercji, wstępowania młodzieży do Armii Ochotniczej, opieki nad rodzinami pozbawionymi żywicieli, służącymi w armii.

Witos z wizytą w Grudziądku.

zawarcia wspomnianego pokoju ze względu na termin plebiscytu na Górnym Śląsku – 20 marca 1921. Z myślą o plebiscycie Rząd Obrony Narodowej doprowadził do pospiesznego uchwalenia Konstytucji marcowej, 17 marca 1921, respektującej szeroki pakiet praw obywatelskich i dotychczasowe osiągnięcia socjalne. Ta demokratyczna konstytucja był dziełem kompromisu ZLN, PSL, „Piasta” i PPS. W jej opracowaniu aktywną rolę odegrali reprezentanci wspomnianych partii: Edward Dubanowicz, Maciej Rataj, Mieczysław Niedziałkowski. Obóz belwederski zarzucał jej ograniczenie uprawnień prezidenta, wybieranego nie powszechnie, ale przez Zgromadzenie Narodowe. Większość sejmowa bała się szerokiich uprawnień dla Józefa Piłsudskiego, który miał największe szanse zostać pierwszym prezydentem Rzeczypospolitej.

Do osiągnięcia Rządu Obrony Narodowej, a przede wszystkim Naczelnika Państwa, zaliczyć należy sojusz polityczno-wojskowy z Francją i Rumunią. Francja, mimo wielu zastrzeżeń dyplomacji polskiej, była jedynym mocarstwem udzielającym Polsce pomocy politycznej, materiałowej i kadrowej w czasie Powstania Śląskiego, II i III Powstania Śląskiego, wojny polsko-bolszewickiej i podziale Górnego Śląska po przegranych plebiscycie. W tej ostatniej sprawie istotną rolę odgrywały jej pośrednie interesy ekonomiczne – udział firm i banków francuskich w podziale po czerwcu 1922 r G. Śląska zgodnie z Konwencją Geneńską. Rząd Obrony Narodowej, który nie był zwolennikiem III Powstania Śląskiego, wspierał szeroki front obywatelski, przy aktywnej pomocy Kościoła katolickiego i popieraniu działań Polskiego Komitetu Plebiscytowego, kierowanego przez Wojciecha Korfańtego.

W ostatnich pracach o wojnie polsko-bolszewickiej lat 1919-1921 staram się udowodnić tezę, że żaden rząd II Rzeczypospolitej w porównaniu do Rządu Obrony Narodowej Winccentego Witos i Ignacego Daszyńskiego funkcjonującego od 24 lipca 1920 r. do 12 września 1921 r., nie miał tylu istotnych osiągnięć w porównaniu do wspomnianego rządu. A były to: zwycięskie bitwy z Armią Czerwoną, pokój ryski, demokratyczna Konstytucja marcowa, sojusz z Francją i Rumunią, szeroki ruch obywat-

telki na rzecz przyłączenia Górnego Śląska, przede wszystkim jego wieloprzemysłowej części do Polski. U źródeł tych sukcesów leży pokój społeczny, jedność narodowa, silne centrum reprezentowane przez PSL „Piast” i Chrześcijańską Demokrację, niespotykana wcześniej aktywność społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie młodzieży. Istotny udział w tym miał Prezydent Rady Ministrów Wincenty Witos – przywódca centrowego PSL „Piast” i Ignacy Daszyński, który z trudem opanował żądania lewicy PPS. Witos umiejętnie gasił konflikty między lewicą a prawicą, zmuszając wszystkie opcje polityczne do służby państwu w miesiącach zagrożenia jego istnienia.

Zródła rozpadu Rządu Obrony Narodowej

Był to proces rozpoczęty wystąpieniem z rządu 25 listopada 1920 r. Władysława Grabskiego (ministra skarbu) i Wiesława Chrzanowskiego – ministra przemysłu i handlu. Byli oni zwolennikami szybkiego uruchomienia mechanizmów gospodarki rynkowej w walce z szalejącą inflacją, urealnienia cen artykułów spożywczych (chleba) i przewozów kolejowych. Sugerowali radykalne oszczędności budżetowe, w tym ograniczenie wydatków na armię. W lutym 1921 r. wystąpił z rządu Ignacy Daszyński, którego obecność w rządzie Witos kwestionowana była przez znaczną część członków Rady Naczelnej PPS, domagających się od swego przywódcy niezależnienia się od decyzji Naczelnika Państwa, aktywniejszej obrony interesów robotniczych w czasie wzrastającego bezrobocia i szybkiego wzrostu kosztów utrzymania związanych z szalejącą inflacją. Po Daszyńskim ustąpił z rządu Juliusz Poniatoński z „Wyzwolenia” – minister rolnictwa. Spora część rządaków miała pretensje do rządu za zbyt daleko idące ustępowania wobec bolszewickiej Rosji w pokoju ryskim. W kraju trwał spór, kto jest głównym autorem zwycięstwa w bitwie warszawskiej. W takiej atmosferze Witos już w maju 1921 r. chciał złożyć dymisję, której nie przyjął Naczelnik Państwa, bojąc się, że po nim jego radykalni przeciwnicy, związani ze Związkiem Ludowo-Narodowym, przejmą ster rządu. Piłsudski obdarzył Witos Orderem Orła Białego 11 lipca 1921 roku.

**TANI SERWIS
KOMPUTEROWY
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505**

KUPNO-SPRZEDAŻ

**ANTYKWARIAT KUPI
ZA GOTÓWKĘ
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA,
MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129**

ANTYCZNE meble, obrazy,
srebra, plater, odznaczenia,
szable, książki, pocztówki,
504 017 418

MOTO

CAŁE i uszkodzone kupię,
504 899 717

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, FIZYKA,
691 502 327

NIERUCHOMOŚCI

DO WYNAJĘCIA już, Imielin
2 pok. z kuchnią 48 m² urządzone,
2200 zł, dwóm osobom
bepośrednio, 601 991 682

DZIAŁKA 1050 m², Warszawa,
ul. Karczunkowska 170, niedrogo
300 zł/m², 609 983 191

DZIAŁKI rekreacyjno-
budowlane, Prażmów,
602 770 361

KUPIĘ las, okolice Prażmowa,
602 770 361

SPRZEDAM działkę budowlano-
rolną 4800 m² z domem i sadem,
Janików, mazowieckie,
798 851 194

WYNAJĘMÉ studentowi
mieszkanie 60 m², czynsz 800 zł,
Wilanów, tel. 739 156 231

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zaal"**

**pilnie i okazjnie sprzedajemy tematy:
Pełną ofertę wraz ze zdjęciami
otrzymasz drogą mailową.
Tel.: 601 720 840**

Mieszkania: sprzedaję:

- **Centrum**, 24 m², 1 pok.,
świetny standard, 100 m
od st. metra, cisza, spokój,
601 720 840
- **Konstancin**, 100 m²
apartament, obok parku, dobra
cena, 601 720 840
- **Konstancin**, rezydencja 400
m²/3500 m², starodrzew, wysoki
standard, 601 720 840
- **Sadyba**, 550 m², wynajęte na
hostel z najemcą na 10 lat, 2,7 mln.
zł, 601 720 840
- **Starówka**, koło Rynku, 53 m²,
2 pokoje, do wejścia, 601 720 840
- **Starówka**, 79 m², 3 pok. c.1.3
mln. zł, do neg., cisza, spokój,
świetny punkt, 601 720 840
- **Ursynów**, 61 m², 3 pok., I p.,
do wejścia, 601 720 840
- **Ursynów**, 2 pok., 42 m², blisko
metro, po remoncie, c. 535 tys. zł,
601 720 840
- **Ursynów**, 2 pok., 48 m²,
550 tys. zł, 601 720 840
- **Ursynów**, 3 pok., 58 m²,
c. 710 tys. zł, 601 720 840

- **Ursynów Imielin**, 70 m²,
3 pok., z garażem, ładne,
601 720 840

**DUŻY WYBÓR DOMÓW:
Sadyba, Mokotów, Wilanów,
Powsin, Konstancin.
Zapraszamy do współpracy,
601 720 840**

Dom:

- **Dom** ok. Góry Kalwarii, w
stanie surowym 230 m² na działce
1300 m². Cicha, spokojna okolica,
tylko 350 tys. zł, 601 720 840
- **Konstancin**, rezydencja 400
m²/3500 m², starodrzew, wysoki
standard, 601 720 840
- **Konstancin**, 400m²/1300m²,
ładny dom w dobrej cenie, tylko
1,9 mln zł, 601 720 840
- **Konstancin**, okazja dom
wolnostojący 190/1100 m²,
jedynie 1.250 tys. zł, 601 720 840
- **Mokotów Górny**, atrakcyjne
domy na sprzedaż, od 200 do 450
m², 601 720 840
- **Mokotów Górny** dom, 300
m², świetny punkt, 601 720 840
- **Piaseczno Gołków**, 80 m²
dom, działka 500 m², c. 630 tys. zł,
601 720 840
- **Ursynów**, pół bliźniaka, 610
m² na mieszkanie lub biuro,
c. 3,8 mln. zł, 601 720 840,
- **Zalesie Dolne**, piękna
rezydencja 310/3500 m²: piękny
ogród, piękny dom, 601 720 840

Działki:

- **Działka** 1600 m²
k.Konstancina (5 km), pod budowę
domu, ładna, zielona, cisza, spokój,
świetna cena, 601 720 840
- **Konstancin**, działka 3300 m²,
strefa A, dobra cena, 601 720 840
- **Chyliczki**, działka 5000 m²
pod 5 bliźniaków, dla dewelopera
lub mniejsze części po 1250 m²
każda, 601 720 840
- **Chyliczki** 5700 m² pod mini
osiedle bliźniaków lub pod
rezydencję, 601 720 840
- **Pyry**, 1900 m², tuż przy ul.
Puławskiej, c. 2 mln.200 tys. zł,
superpunkt, 601 720 840
- **Wesoła** 63 000 m²,
inwestycyjna, blisko autostrady,
601 720 840
- **Wilanów**, 5000 m², pod
bud.jednorodzinne, ładna działka,
601 720 840

Do wynajęcia:

- **Mokotów**, ul. Belwederska,
4 pokoje, 108 m², do wynajęcia
6500 zł/m-c, 601 720

Lokale handlowe:

- **58 m²** z dobrym najemcą,
tylko 830 tys. zł.
- **Biedronka**, z najemcą.
Wieloletnia umowa, 601 720 840
- **Biurowiec**, 3000 m²,
Warszawa, dobry standard, z
parkingiem na 75 samochodów,
możliwość kupna 1/2 biurowca,
601 720 840,
- **Centrum**, lokal 160 m² –
sprzedaż – z najemcą – 10 lat,
dobra inwestycja, 601 720 840
- **Grochów**, ok. Ronda
Wiatraczna 240 m², sklep
spożywczy działający, dobre
dochody, do wynajęcia, 18 tys.
zł/m-c lub sprzedaż, c. 2.5 mln. zł,
z powodu braku czasu, 601 720 840
- **Kamienica** 421 m² + lokale
handlowe, wszystko wynajęte, czynsz
płacony przez najemców 20 tys/m-
cznie - sprzedam, 601 720 840
- **Lokal** handlowy 120 m², z
najemcą, okolice Nowego Świata,
601 720 840
- **Lokal** z wieloletnim najemcą,
stopa zwrotu 9%, Górny Mokotów,
601 720 840

- **Mokotów** 70 m², lokal z
najemcą, gastronomia, c. 1 mln
450 tys. zł brutto, wynajęty na
10 lat, 601 720 840

- **Mokotów Dolny** lokal
handlowy 90 m² z witryną, stan
deweloperski, 601 720 840,
- **Sadyba**, lokal handlowy 110 m²
do wynajęcia, wysoki standard, witryny
przy głównej ulicy, 601 720 840

- **Ursynów-Kabaty**, 128 m² lokal
z witrynami, dobry punkt, do
wynajęcia, 11 tys/m-c, 601 720 840

- **Wilanów**, lokal handlowy
76 m². Cena 725 tys. zł lub
wynajem 5300 zł + VAT za m-c.
Dobry punkt, 601 720 840

- **Zoliborz**, 75 m², wynajęty na
10 lat, z najemcą, c. 1 mln 550
tys. zł, 601 720 840

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zaal"**

**pilnie szuka dla swoich klientów:
mieszkań, apartamentów,
domów, rezydencji,
niezabudowanych działek gruntu
w południowej części Warszawy
(Konstancin, Piaseczno i okolice,
Sadyba, Wilanów, Mokotów,
Stegny, Ursynów, itd.).
Tel.: 601 720 840**

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zaal"**

**pilnie poszukuje mieszkań
dwupokojowych, trzypokojowych
i czteropokojowych
do kupna bezpośrednio,
tel. : 601 720 840**

POGRZEBOWE

**OPIEKA
NAD GROBAMI
tanie i solidnie
500 336 607**

USŁUGI

POGRZEBOWE

Mokotów, Ursynów
ul. Rzymowskiego 35
tel: 691 193 581 24h
www.tobiasz24.pl

Usługi Pogrzebowe URSYNÓW

Tel. 24h: 600 399 199
Komisji Edukacji Narodowej 53
☎ 22 499 20 01
www.pogrzebyursynow.pl

**NAGROBKI
już od 2899 zł**

22/214 06 31
RATY 500 290 360
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

PRACA

DELIKATESY MIĘSNE GROT
zatrudnią sprzedawcę – atrakcyjne
warunki, tel. 515 126 778

**PRZYJMĘ NA POMOC KUCHNI
I DO ZMYWANIA NACZYŃ OSOBE
W NIEPEŁNYM WYMIARZE
GODZIN, 501 278 650**

SZKOŁA PODSTAWOWA nr 303
ul. Koncertowa 8 Warszawa-
Ursynów poszukuje od 1.09.2021
r. osoby na stanowisko woźnej.
Praca w pełnym wymiarze,
w godzinach 10-18.
Oferty proszę kierować na adres:
sp303@edu.um.warszawa.pl
lub telefonicznie 22 643 71 23

SZUKAM PRACY – sprzątanie,
733 546 026

USŁUGI

AAA MALOWANIE

tanie, remonty,
glazurnictwo
669 945 460

AA GLAZURA, terakota,
remonty, 794 781 765

BEZPŁYWE cyklinowanie,
malowanie, gładzie 22 756 57 63,
502 093 588

DEZYNSEKCJA, skutecznie,
22 642 96 16

DOCIEPLANIE budynków,
poddaszy, malowanie elewacji -
kilkunastoletnie doświadczenie,
501 624 562

DOCIEPLANIE budynków,
szybko, tanio, solidnie,
tel. 502 053 214

HYDRAULIK, 602 651 211
HYDRAULIK, pełen zakres,
601 81 85 81

**KANCELARIA PRAWNA
Marta Bisińska**

**Obsługa prawna firm
i klientów indywidualnych**

udzielanie porad,
prowadzenie negocjacji,
sporządzanie:
umów, pism procesowych,
odwołań
tel. 602 134 102

KOMPUTERY

pogotowie,
ul. Na Ubocz 3,
tel. 22 894 46 67,
696 37 37 75

KOMPUTERY

serwis, sprzedaż,
FLYCOM,
Pasaż Ursynowski 9,
tel. 22 644 26 05, 601 737 777

MALOWANIE, 722 920 650

MALOWANIE, gładź,
505 735 827

MALOWANIE, hydraulika,
remonty, 501 050 907

**NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A
668 108 222**

**NAPRAWA SPRZĘTU
AUDIO-TV-VIDEO**

**SONY, PANASONIC,
LG, SAMSUNG
I INNE**

ul. Meander 2 A
668 108 222

pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

**NAPRAWA
MASZYN DO SZYCIA
DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58**

**NAPRAWA 24h
chłodnie
lodówki
kostkarki
do lodu
603-584-876**

STOMATOLOGIA

- stomatologia zachowawcza
dorośli i dzieci
- protetyka
- ortodoncja
- chirurgia - implanty
- protezy natychmiastowe
- ekspresowe naprawy protez
- leczenie kanałowe pod mikroskopem
- pantomogram

PEŁNY ZAKRES

ul. Miklaszewskiego 9
☎ (22) 641 22 77,
☎ (22) 446 55 91

ul. Pileckiego 132
☎ (22) 894 58 68
● RTG

www.kaldent.pl

UMOWA z NŹ PROTETYKA
ORTODONCJA na NŹ
LECZENIE

pon.-pt. 9-19, sob. 9-13
KARTA STAŁEGO PACJENTA - BONIFIKATY

**W SPRAWIE
OGŁOSZEŃ DROBNYCH
PROSIMY O KONTAKT
POD NUMEREM
509 586 627**

EKO-BUD

tel: 22 / 787 19 10

komórkowy: 602 627 232

okna@eko-bud.com.pl

okna drzwi rolety parapety
bramy garażowe

SPRZEDAŻ * MONTAŻ * DORADZTWO

**BIURO HANDLOWE
WARSZAWA-URSYNÓW
ul. Roentgena 45, lok 4B
tel/fax: 22 / 644 73 63
ursynow@eko-bud.com.pl**

**BIURO HANDLOWE
WOŁOMIN
ul. 1-go Maja 26B
tel/fax: 22 / 787 1646
woomin@eko-bud.com.pl**

vetrex
okna premium

POL-SKONE

Marihuana w plecaku 17-latka

Policjanci z ursynowskiego wydziału wywiadowczo-patroloвого zatrzymali 17-latkę podejrzanego o posiadanie środków odurzających. Mężczyzna będąc w towarzystwie rówieśnika sam zwrócił na siebie uwagę, kiedy wyszedł z punktu handlowego.

Kilka dni temu mundurowi patrolujący ulicę Surowieckiego na Ursynowie po godzinie 20:00 zauważyli dwóch mężczyzn wchodzących do sklepu, którzy nerwowo się rozglądali i szybkim krokiem usiłowali wejść do punktu handlowego. Zachowanie ich wskazywało, jakby chcieli uciec. Mundurowi postanowili zaczekać na mężczyzn. Kiedy wyszli z punktu handlowego, jeden z nich nerwowo zaczął się rozglądać, przeszedł kilka me-

trów, zawrócił i ponownie skierował się w stronę sklepu, gdzie czekał na niego kolega. Funkcjonariusze przystąpili do wylegitymowania osób.

Zdenerwowanie jednego z 17-latków nie wynikało jednak z faktu samego legitymowania. Trzęsły mu się ręce i zachowywał się tak, jakby chciał uciec. Kiedy policjanci zapytali go, czy posiada przedmioty lub substancje, któ-

rych posiadanie jest zabronione, wyjął z plecaka paczkę po papierosach, w której znajdował się susz roślinny koloru zielono-brązowego. Twierdził, że to marihuana, którą znalazł. Posiadacz narkotyków trafił o policyjnego aresztu, a jego rówieśnik został zwolniony do domu. Następnego dnia 17-latek usłyszał zarzuty, za które teraz sąd może go skazać nawet na 3 lata więzienia.

Policjanci przypominają, że podczas wakacji dużo młodych ludzi podejmuje pierwszy kontakt z używkami. Sposobem na ochronę młodzieży przed zgubnym wpływem narkotyków jest przede wszystkim edukacja. Główną rolę powinni tu odgrywać rodzice, którzy są zobowiązani, aby rozmawiać z dziećmi o ryzyku i podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji.

Dla wszystkich

Nagrodę za rozwiązanie otrzymuje **Michał Iwańczyk**
Odpowiedzi proszę zgłaszać telefonicznie 22 648 44 00
we wtorek między godz. 12.00 a 12.30.
Nagrodę można odebrać w środę w godzinach 10-20.

	7			1				
4		9			3			
	3	6	4			8		
		7	3			4		
3				4			5	
	2				9	7		
		2			6	4	3	
			2			9		7
				9				1

				3	9	4	
			2				1
					4	6	8
	4		5			1	
7				1			3
		5			6		8
9		4	7				
1						3	
	2	7		9			

Vagabundus

Niedziela 22.08.2021
(Puszcza Bolimowska - część północna)

Wycieczka rowerowa na trasie Żyrardów - Nowa wieś - Franciszków - Żyrardów (ok. 55 km po nawierzchniach gruntowych leśnych i asfaltowych).

Wyjazd poc. KM linii R1 19962/19963 z W-wy Wsch. o 08:18, W-wy Śródm. o 08:26, W-wy Zach. o 08:34 (uwaga-remont dworca). Przyjazd do Żyrardowa o 09:15. Zbiórka przed dworcem w Żyrardowie po przyjeździe pociągu.

Planowany grill polowy na trasie.Odpłatność dla chętnych 5 zł. Produkty dostarcza organizator.

Powrót z Żyrardowa poc. KM w godzinach popołudniowych

Prowadzący: Jan Puchler-ski (e-mail: jan.puchler-ski@interia.eu) i Krzysztof Kalina

Niedziela 29.08.2021
(Puszcza Okuniewska i okolice)

Coroczna wycieczka rowerowa po terenach leśnych na wschód od Sulejówka i Okuniewa na trasie Wola Grzybowska - Walercin - Sulejówek-Miłosna (ok. 60 km głównie po drogach terenowych, mogą być odcinki piaszczyste).

Należy zabrać ze sobą jedzenie i picie – brak gastronomii i sklepów na trasie.

Wyjazd pociągami SKM linii S2 z W-wy Lotnisko Chopina o 08:52, W-wy Służewiec o 08:55, W-wy Zach. o 09:06, W-wa Śródm. o 09:14, W-wa Wsch. o 09:24. Przyjazd do Woli Grzybowskiej (I strefa biletowa) o 09:37. Zbiórka przed stacją Wola Grzybowska po przyjeździe pociągu.

Powrót poc. SKM lub KM z Sulejówka-Miłosnej w późnych godzinach popołudniowych lub wieczornych.

Prowadzący: Jacek Moskalew (e-mail: jacek.moskalew@gmail.com), tel. 502 585 168) i Adam Wieluński (e-mail: adam.aws2820@gmail.com)

WARSZTATY ROCKOWE IM GRANIE

LATO 2021

23-27 Sierpnia (5 dni)

(pon-pt) 17:00 - 21:00

Cwiczenia (w grupach i razem na scenie) prowadzone przez profesjonalnych muzyków:

- vokal - Waldemar Bientak - Zbigniew Bientak**
- gitara elektryczna - Rafał "Rogał" Rogulski**
- gitara basowa - Andrzej ✓ Potęga**
- perkusja - Dariusz Świechowski**

Wstęp wolny

www.imrockscena.pl
DK Imielin ul. Dereńowa 6
tel. 22 641 19 15

fb/groups/iMRockScena
info: Małgorzata Wiercińska
tel. 504 703 087

Sfinansowano ze środków Dzielnicy Ursynów M. St. Warszawy

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 13 sierpnia 2021 roku zmarła

Irena Trzosek

wieloletni pracownik naszej firmy.

Zawsze będziemy mieli Ją w pamięci.

Rodzinie i Najbliższym

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Dyrekcja i pracownicy Ursynowskiego Centrum Sportu i Rekreacji

Panu Andrzejowi Mitakowi

wyrazy szczerego współczucia po śmierci

MAMY

składają pracownicy SMB „Imielin”

Ważne telefony

Ursynów
Urząd Dzielnicy al. Komisji Edukacji Narodowej 61
Centrala 22 443 71 00
fax 22 443 72 91
Informacja Wydziału Obsługi Mieszkańców 22 443 72 00
22 443 71 56
22 443 73 01
Policja 603 19 78 lub 112
Ośrodek Pomocy Społecznej 22 544 12 00
Miejskie Centrum Kontaktu Warszawa (czynne całą dobę przez 7 dni w tygodniu) 19115

Mokotów
Urząd Dzielnicy ul. Rakowiecka 25/27 22 443 64 00
Wydział Obsługi Mieszkańców 22 443 65 00
22 443 65 01
Urząd Skarbowy 22 502 00 00
Pogotowie Ratunkowe 999
22 844 04 46
Policja 22 603 11 88
Straż Miejska 986, 22 649 40 90
Straż Pożarna 998, 22 844 00 71

Wilanów
Urząd Dzielnicy ul. Franciszka Klimczaka 2 22 44 35 000
Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Przyczółkowa 27A 22 648 22 26
22 842 32 61
Policja 986, 852 16 00
Straż Miejska 22 596 71 40
Straż Pożarna

Piaseczno
Urząd Miasta i Gminy ul. Kościuski 5 701 75 00
Starostwo
Powiatowe 757 20 51
Urząd Skarbowy 726 67 00
Pogotowie Ratunkowe 999
535 91 93
Policja 997
756 70 16...18
Straż Miejska 701 76 95
986

Straż Pożarna 998, 756 72 43
Pogotowie Gazowe 992
Pogotowie Elektryczne 701 32 20
Pogotowie Wodno - Kanalizacyjne 603 309 399

Konstancin-Jeziorna
Urząd Gminy ul. Piaseczyńska 77 22 484 23 00, 22 484 23 10
Policja 997, 756 42 17
Straż Miejska 757 65 49
Straż Pożarna 998, 750 18 19
Pogotowie 999, 756 75 11

Lesznówola
Urząd Gminy ul. Gminnej Rady Narodowej 60 757-93-40 do 42; 757-92-71; 757-90-02; faks 757-92-70
Pogotowie Ratunkowe 999
Pogotowie Ratunkowe (całodobowy ostry dyżur) ul. Kościuski 9 756-75-11
Ośrodek Zdrowia w Nowej Iwicznej 701-49-10
Ośrodek Zdrowia w Magdalenie 757-99-64
Ośrodek Zdrowia w Mrokowie 756-15-92
Ośrodek Pomocy Społecznej 757 92 32
Policja 997
757-93-90, 757-93-86
Komenda Powiatowa Policji 756-70-17, 756-75-01
Straż Pożarna 757-05-98, 757-22-27
Ochotnicza Straż Pożarna w Mrokowie 756-15-25
w Nowej Woli 756-73-10
Straż Miejska 986, 750-21-60
Pogotowie gazowe 992, 750-38-85
Pogotowie energetyczne 991
756-30-53, 756-30-54
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików (22) 828-04-94, pon.-pt. 8-16
Punkt Informacyjny - Kontaktowy AA (22) 616-05-68, pon.-pt. 16-21
Infolinia AA 0-801 033 242, pon.-pt. 8-21

KUPOJ TANIEJ Z **bonus** E.Leclerc

Oferta ważna od 17.08 do 29.08.2021 r.

ZESKANUJ KARTĘ PRZY ZAKUPACH

39⁹⁹
1 para
cena z kartą
cena bez karty **4⁹⁹**
1 para

Buty sportowe

damskie roz. 36-41, męskie roz. 41-46
dziecięce roz. 25-36
mix wzorów i kolorów

17⁹⁹
1 opak.
cena z kartą
cena bez karty **22⁹⁹**
1 opak.

Zestaw Kids Kid

kredek i flamastrów
Couleur + Evolution + Plastidecor
Bic, 36 szt.

149
1 opak.
cena z kartą
cena bez karty **1⁹⁹**
1 opak.

Naklejki na zeszyt

Beniamin
10 szt.

4⁹⁹
1 szt.
cena z kartą
cena bez karty **6⁹⁹**
1 szt.

Sregregator A4/75

Desk

1⁹⁹
1 szt.
cena z kartą
cena bez karty **2⁴⁹**
1 szt.

Zeszyt A5

Herlitz, 32 kartki polipropylen
60 kartek - 2,99/3,49
mix wzorów

0⁵⁹
1 szt.
cena z kartą
cena bez karty **0⁹⁹**
1 szt.

Zeszyt papierów kolorowych

A5
ArtSezon
Samoprzylepnych - 1,59/2,59

4⁹⁹
1 kpl.
cena z kartą
cena bez karty **5⁹⁹**
1 kpl.

Pędzelki szkolne

z włosia
GDD
4 szt.

2⁹⁹
1 szt.
cena z kartą
cena bez karty **3⁹⁹**
1 szt.

Cyrkiel techniczny

RX Kamet

AKTYWUJ KUPONY W APLIKACJI

199⁹⁹ 1 zestaw
bez kuponu
AKTYWUJ
169⁹⁹
1 zestaw
z kuponem

Zestaw szkolny Herlitz

tornister, piórnik z wyposażeniem,
piórnik kosmetyczka, worek na obuwie
mix wzorów

4⁹⁹ 1 kpl.
bez kuponu
AKTYWUJ
2⁹⁹ 1 kpl.
z kuponem

Ołówek B&B kids

Interdruk
3 szt.

9⁹⁹ 1 szt.
bez kuponu
AKTYWUJ
7⁹⁹ 1 szt.
z kuponem

Podkładka dwustronna

na biurko Mapa Europy/Świata
495 x 345 cm

169⁹⁹ 1 szt.
bez kuponu
AKTYWUJ
149⁹⁹ 1 szt.
z kuponem

Krzesełko dziecięce

Nico Strazak/Police
Nowy Styl

**ROZPOCZNIJ PRZYGODĘ
Z BOHATERAMI
nickelodeon**

© 2021 Viacom International Inc. All Rights Reserved

Akcja trwa od **17.08.2021 R.** do **6.11.2021 R.**

Oferta ważna od 17.08 do 29.08.2021r. lub do wyczerpania zapasów. Wszystkie ceny wyrażone są w zł. Ceny dotyczą produktów bez dekoracji. Oferta dotyczy sprzedaży detalicznej. Niektóre produkty nie są dostępne w każdym sklepie. Informacje na ten temat i regulamin Promocji dostępne w Punkcie Obsługi Klienta sklepu.

Oferta gazetki i Promocja dotyczą sklepu: HIPERMARKET URSYNÓW, Warszawa ul. Ciszewskiego 15 róg Komisji Edukacji Narodowej

E.Leclerc
HIPERMARKET
URSYNÓW

foto.e-leclerc.pl f leclerc.pl

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

SKORZYSTAJ
Z PROGRAMU
BONUS
ZAŁÓŻ KARTĘ
ZAINSTALUJ
APLIKACJĘ

Hipermarket Warszawa Ursynów
ul. Ciszewskiego 15
róg Komisji Edukacji Narodowej
tel. (22) 389 86 00
www.eleclerc.pl

**GALERIA
KEN
CENTER**

f galeriakcenter

Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00

dojazd autobusami:
192, 179, 185, 193, 195, 209, 148, 503, 166 stacja metra: Stokłosy, Imielin